

Huishoudelijk reglement van de Vereniging Volkspartij voor Vrijheid en Democratie

Hoofdstuk I: Leden

Artikel 1:

Aanmelding en registratie

- 1.1. De algemeen secretaris houdt een ledenregister bij, waarin van ieder lid onder andere is vermeld tot welke afdeling het ingevolge artikel 10.2 of 10.3 van de statuten behoort.
- 1.2. Indien een nieuw lid zich aanmeldt bij de algemeen secretaris gaat deze terstond tot inschrijving in het register over.
- 1.3. Indien een aanmelding voor het lidmaatschap door een afdeling of centrale is ontvangen, zendt de secretaris daarvan deze aanmelding zo spoedig mogelijk toe aan de algemeen secretaris, die terstond tot inschrijving en registratie van het nieuwe lid overgaat.
- 1.4. De algemeen secretaris zendt tenminste tweemaal per jaar aan de secretarissen van de afdelingen een volledige lijst van leden die tot die afdeling behoren.
- 1.5. De algemeen secretaris zendt in beginsel eenmaal per maand aan de secretarissen van de afdelingen opgaven van wijzigingen die sedert de voorafgaande opgave van wijzigingen blijkens het register in de ledenlijst zijn aangebracht.

Artikel 2:

Toelating

- 2.1. Een nieuw lid wordt geacht tot de VVD te zijn toegelaten, tenzij ingevolge het in artikel 2.2 of 2.3 bepaalde tot niet-toelating is besloten.
- 2.2. Indien het bestuur van een afdeling besluit een nieuw lid dat ingevolge artikel 10.2 of 10.3 van de statuten tot die afdeling zou gaan behoren, niet toe te laten, geeft het binnen twee maanden nadat van de aanmelding van het nieuwe lid is gebleken door de ontvangst van een volledige lijst van leden als bedoeld in artikel 1.4 onderscheidenlijk een opgave van wijzigingen als bedoeld in artikel 1.5, bij aangetekende brief kennis van dit besluit aan de betrokkene, onder vermelding van de redenen waarop het besluit berust en van de bevoegdheid van de betrokkene binnen een maand na ontvangst van deze kennisgeving tegen dit besluit beroep in te stellen bij de commissie van beroep; van deze aangetekende brief zendt het bestuur tegelijkertijd een afschrift aan het hoofdbestuur.
- 2.3. Indien het hoofdbestuur besluit een nieuw lid dat niet tot een afdeling zou gaan behoren niet toe te laten, geeft het binnen twee maanden nadat zijn

aanmelding door de algemeen secretaris is ontvangen, bij aangetekende brief kennis van dit besluit op dezelfde wijze als in artikel 2.2 is bepaald.

- 2.4. Door een besluit tot niet-toelating worden alle rechten en verplichtingen die aan het lidmaatschap zijn verbonden opgeschort, behoudens de bevoegdheid beroep in te stellen tegen het besluit tot niet-toelating; deze opschorting duurt voort totdat dit besluit onherroepelijk is geworden dan wel is vernietigd.
- 2.5. Een besluit tot niet-toelating wordt onherroepelijk door:
  1. het verstrijken van de beroepstermijn zonder dat beroep is ingesteld;
  2. een beslissing van de commissie van beroep waarbij het beroep is afgewezen.
- 2.6. Indien een besluit tot niet-toelating onherroepelijk is geworden, wordt de betrokkene geacht nimmer lid van de VVD te zijn geweest; indien de jaarlijkse bijdrage reeds is voldaan, draagt het hoofdbestuur zorg voor terugbetaling.

Artikel 3:

Opzegging door een lid

- 3.1. Opzegging van het lidmaatschap door een lid dient schriftelijk te geschieden bij de algemeen secretaris of bij de secretaris van de afdeling waartoe het lid behoort; in het laatste geval verwtigt deze secretaris binnen een maand de algemeen secretaris.
- 3.2. Bij opzegging van het lidmaatschap door een lid bestaat geen aanspraak op gehele of gedeeltelijke terugbetaling of kwijtschelding van reeds betaalde of verschuldigd geworden jaarlijkse bijdragen.

Artikel 4:

Opzegging door het hoofdbestuur

- 4.1. Opzegging van het lidmaatschap door het hoofdbestuur wegens nalatigheid de jaarlijkse bijdrage te voldoen vindt niet eerder plaats dan bij het derde verzoek om betaling, en treedt niet eerder in werking dan nadat het bestuur van de afdeling waartoe het lid behoort, na verzending van het derde verzoek om betaling, ten minste zes weken de gelegenheid heeft gehad de inning van de jaarlijkse bijdrage ter hand te nemen.
- 4.2. Opzegging van het lidmaatschap door het hoofdbestuur heeft niet tot gevolg dat de verplichting tot betaling van verschenen jaarlijkse bijdragen vervalt.
- 4.3. Opzegging door het hoofdbestuur van het lidmaatschap op een van de in artikel 11.3 onder

2, 3 en 4 van de statuten vermelde gronden gaat onmiddellijk in.

4.4. Indien opzegging plaats vindt op een van de in artikel 11.3 onder 3 en 4 van de statuten vermelde gronden is artikel 5 van overeenkomstige toepassing.

Artikel 5: *Ontzetting*

5.1. Voor de behandeling van een voorstel tot ontzetting wordt het betrokken lid met inachtneming van een termijn van ten minste één week bij aangetekende brief opgeroepen, onder mededeling van de redenen die tot het voorstel tot ontzetting hebben geleid.

5.2. Ongeacht of het betrokken lid verschijnt, is de ledenvergadering van de afdeling onderscheidenlijk het hoofdbestuur bevoegd het voorstel tot ontzetting in behandeling te nemen en over dat voorstel rechtsgeldig te besluiten.

5.3. Alvorens het hoofdbestuur besluit tot ontzetting van een lid dat tot een afdeling behoort, dient het bestuur van die afdeling in de gelegenheid te zijn gesteld van zijn gevoelen te doen blijken.

5.4. Van een besluit tot ontzetting wordt de betrokkene zo spoedig mogelijk bij aangetekende brief kennis gegeven, onder vermelding van zijn bevoegdheid binnen een maand na ontvangst van die kennisgeving tegen dit besluit beroep in te stellen bij de commissie van beroep.

5.5. Zowel van de in artikel 5.1 vermelde oproeping als van de in artikel 5.4 vermelde kennisgeving zendt het bestuur van de betrokken afdeling tegelijkertijd een afschrift aan het hoofdbestuur, onderscheidenlijk zendt het hoofdbestuur tegelijkertijd een afschrift aan het bestuur van de afdeling waartoe het lid behoort.

5.6. Door een besluit tot ontzetting wordt het betrokken lid geschorst in de uitoefening van alle rechten en verplichtingen die aan het lidmaatschap zijn verbonden, behoudens zijn bevoegdheid beroep in te stellen tegen het besluit tot ontzetting; deze schorsing duurt voort totdat dit besluit onherroepelijk is geworden dan wel is vernietigd.

5.7. Een besluit tot ontzetting wordt onherroepelijk door:

1. het verstrijken van de beroepstermijn zonder dat beroep is ingesteld;
2. een beslissing van de commissie van beroep waarbij het beroep is afgewezen.

5.8. Bij ontzetting bestaat geen aanspraak op gehele of gedeeltelijke terugbetaling of kwijtschelding van reeds betaalde of verschuldigd geworden jaarlijkse bijdragen.

Hoofdstuk II: Algemene bepalingen inzake afdelingen en centrales

Artikel 6: *Ledenvergaderingen en centralevergaderingen*

6.1. De ledenvergadering (centralevergadering) is het hoogste orgaan van de betrokken afdeling (centrale).

6.2. Aan de ledenvergadering (centralevergadering) komen voor het betrokken gebied alle bevoegdheden toe die niet door de wet, de statuten en reglementen van de VVD, het eigen reglement van de afdeling (centrale) of het reglement van centrales waartoe de afdeling (centrale) behoort, aan andere organen zijn opgedragen.

6.3. Een ledenvergadering (centralevergadering) kan slechts rechtsgeldige besluiten nemen inzake onderwerpen die in de oproeping voor de betrokken vergadering zijn vermeld.

6.4. Onverminderd het bepaalde in artikel 12.1 van de statuten hebben leden van het hoofdbestuur en leden van besturen van centrales waartoe de afdeling (centrale) behoort, toegang tot de ledenvergadering (centralevergadering) en zijn zij bevoegd in die vergadering het woord te voeren.

Artikel 7: *Jaarlijkse ledenvergadering en centralevergadering*

7.1. Het bestuur roept de jaarlijkse ledenvergadering (centralevergadering) elk jaar voor 1 juni bijeen.

7.2. In deze vergadering brengt het bestuur zijn jaarverslag uit, doet het rekening en verantwoording en vinden periodieke aftreding en benoeming van bestuursleden plaats.

7.3. Van het jaarverslag zendt het bestuur, binnen één maand nadat het is uitgebracht, een exemplaar aan de algemeen secretaris en aan de secretaris van de kamercentrale waartoe de afdeling (ondercentrale) behoort.

7.4. Bij de behandeling van de rekening en verantwoording wordt de ledenvergadering (centralevergadering) voorgelicht door een commissie van drie leden, die daartoe met hun plaatsvervangers voor de duur van één jaar door de ledenvergadering (centralevergadering) worden benoemd; de leden van deze commissie en hun plaatsvervangers mogen geen deel uitmaken van het bestuur; indien de afdeling minder dan vijftien leden telt, mag de commissie uit minder dan drie leden bestaan en behoeven geen plaatsvervangers te worden aangewezen.

7.5. De goedkeuring van de rekening en verantwoording door de ledenvergadering (centralever-

gadering) onthefte het bestuur van zijn aansprakelijkheid voor het in het verstrekte jaar gevoerde beheer; van de rekening en verantwoording zendt het bestuur binnen één maand na goedkeuring een exemplaar aan de algemeen secretaris en aan de secretaris van de kamercentrale waartoe de afdeling (ondercentrale) behoort.

Artikel 8:

Bijeenroeping ledenvergaderingen (centralevergaderingen)

8.1. Onverminderd het bepaalde in artikel 7.1 roept het bestuur de ledenvergadering (centralevergadering) bijeen tegen een tijdstip dat ligt tussen ten hoogste tien en ten minste vier weken voor de jaarlijkse algemene vergadering teneinde de beschrijvingsbrief te behandelen; de ledenvergadering van de afdelingen benoemen tevens afgevaardigden en hun plaatsvervangers naar die vergadering.

8.2. Het bestuur roept voorts de ledenvergadering (centralevergadering) bijeen zo dikwijls dat nodig is ter voorbereiding van een algemene vergadering of een centralevergadering; de ledenvergaderingen van de afdelingen benoemen tevens afgevaardigden en hun plaatsvervangers naar die vergadering.

8.3. Indien op grond van het in artikel 48 bepaalde de door de ledenvergaderingen in te dienen amendementen vóór de algemene vergadering dienen te worden behandeld door de centralevergaderingen van de ondercentrales en/of kamercentrales dragen de besturen ervoor zorg dat de ledenvergadering (centralevergadering) bijeen komt op zodanige tijdstippen als in verband met het in artikel 48 bepaalde vereist is; de ledenvergaderingen van de afdelingen benoemen tevens afgevaardigden en hun plaatsvervangers naar de centralevergaderingen en de algemene vergadering.

8.4. Voorts roept het bestuur de ledenvergadering (centralevergadering) bijeen zo dikwijls als de voorzitter of ten minste één derde van de leden van het bestuur dit wenselijk oordeelt of wanneer het daartoe volgens de wet, de statuten en reglementen van de VVD, het eigen reglement van de afdeling (centrale) of het reglement van centrales waartoe de afdeling (centrale) behoort, verplicht is.

Artikel 9:

Reglementen van afdelingen en centrales

9.1. Binnen een maand na vaststelling van een in artikel 15 van de statuten bedoeld reglement of van een wijziging daarin, zendt de secretaris van de betrokken afdeling (centrale) dat reglement, onderscheidenlijk die wijziging ter goedkeuring aan het hoofdbestuur.

9.2. Indien het hoofdbestuur goedkeuring onthoudt aan één of meer bepalingen van een reglement of een wijziging daarin, geeft het hiervan binnen drie maanden nadat de aanvraag om goedkeuring is ontvangen kennis aan het bestuur van de betrokken afdeling (centrale), onder vermelding van de redenen waarop de onthouding van goedkeuring berust en van de bevoegdheid van het betrokken bestuur binnen een maand na ontvangst van die kennisgeving tegen dit besluit beroep in te stellen bij de commissie van beroep.

9.3. Indien het hoofdbestuur niet binnen drie maanden nadat de aanvraag om goedkeuring is ontvangen een uitspraak heeft gedaan, wordt het reglement of de wijziging daarvan geacht te zijn goedgekeurd.

9.4. Een besluit tot onthouding van goedkeuring wordt onherroepelijk door:

1. het verstrijken van de beroepstermijn zonder dat beroep is ingesteld;
2. een beslissing van de commissie van beroep waarbij het beroep is afgewezen.

Artikel 10:

Besturen van afdelingen en centrales

10.1. Een afdeling (centrale) wordt bestuurd door een bestuur, waarvan het aantal leden met inachtneming van de bepalingen van dit reglement wordt bepaald bij of krachtens het reglement van die afdeling (centrale).

10.2. De voorzitter, de ondervoorzitter(s), de secretaris en de penningmeester worden door de ledenvergadering (centralevergadering) in functie benoemd; het reglement van een afdeling behoeft niet te voorzien in de functie van ondervoorzitter, maar voorziet in dat geval in de plaatsvervanging van de voorzitter.

10.3. Het reglement van een afdeling (centrale) kan bepalen dat er een dagelijks bestuur is, met dien verstande dat dit niet meer dan de helft van het aantal leden van het bestuur mag tellen; in het dagelijks bestuur hebben in elk geval zitting de in functie benoemde leden van het bestuur.

10.4. Eén van de leden van het bestuur is in het bijzonder belast met de taken van de afdeling (centrale) op het gebied van de propaganda.

10.5. Eén van de leden van het bestuur van een afdeling, ondercentrale of kamercentrale is in het bijzonder belast met de taken van de afdeling (centrale) op het gebied van vorming en scholing.

10.6. Het bestuur van een afdeling (centrale) doet opgave van zijn samenstelling en van wijzigingen daarin aan de algemeen secretaris en aan de secretaris van de kamercentrale waartoe de afdeling (ondercentrale) behoort.

Artikel 11:

Zittingsduur bestuursleden

11.1. De leden van het bestuur van een afdeling (centrale) worden benoemd voor de tijd van drie jaar; elk jaar treedt zowel van de in functie benoemde als van de overige leden van het bestuur één derde of nagenoeg één derde af volgens een door het bestuur, voor zover nodig bij loting, op te maken rooster.

11.2. De eerste drie jaar is de zittingsduur aan beperking onderhevig door het jaarlijkse aftreden van één derde of nagenoeg één derde van zowel de in functie benoemde als van de overige leden van het bestuur; deze regel vindt ook toepassing ingeval van uitbreiding van het aantal leden van het bestuur.

11.3. Een lid van het bestuur dat is benoemd ter vervulling van een tussentijds opgevallen plaats, treedt af op het tijdstip waarop het lid in wiens plaats tussentijds is voorzien, had moeten aftreden.

11.4. Leden van het bestuur zijn na een onafgebroken zittingsduur van ten minste zes jaar, gedurende één jaar niet herbenoembaar, behoudens het bepaalde in artikel 12.

Artikel 12:

Verlengde zittingsduur

12.1. Leden van het bestuur die niet zijn benoemd in één van de in artikel 10.2 vermelde functies, zijn na een onafgebroken zittingsduur van ten minste zes jaar wel terstond herbenoembaar, indien het de benoeming betreft in één van de in artikel 10.2 vermelde functies.

12.2. In functie benoemde leden van het bestuur, als vermeld in artikel 10.2, zijn na een onafgebroken zittingsduur van ten minste zes jaar wel terstond herbenoembaar, indien het de benoeming betreft in een andere in artikel 10.2 vermelde functie.

12.3. In de in artikel 12.1 en 12.2 vermelde gevallen treedt een nieuwe periode van herbenoembaarheid in van zes jaar, met inachtneming evenwel van het bepaalde in artikel 12.7.

12.4. In functie benoemde leden van het bestuur, als vermeld in artikel 10.2, zijn na een onafgebroken zittingsduur van ten minste zes jaar wel terstond herbenoembaar in dezelfde functie, indien:

1. het bestuur bij schriftelijke stemming tot de kandidaatstelling heeft besloten;
2. deze kandidaatstelling vervolgens door de ledenvergadering (centralevergadering) is goedgekeurd met een meerderheid van ten minste twee derden van de schriftelijk uitgebrachte stemmen; indien de ledenvergadering (centralevergadering) de kandidaatstelling goedkeurt, zijn vervolgens de artikelen 73, 74 en 75 van toepassing.

Indien de ledenvergadering (centralevergadering) de kandidaatstelling niet goedkeurt en er geen andere kandidaat voor de desbetreffende functie is gesteld, zal het bestuur binnen twee maanden na de verwerping van de kandidaatstelling een ledenvergadering (centralevergadering) doen plaatsvinden om in de opgevallen plaats te voorzien.

12.5. Bij reglement van de afdeling (centrale) kunnen de in artikel 12.4 genoemde voorwaarden voor herbenoeming worden vervangen door de bepaling, dat het bestuur tot kandidaatstelling kan besluiten met een meerderheid van ten minste drie vierden van de schriftelijk uitgebrachte stemmen.

12.6. Na een onafgebroken zittingsduur van ten minste negen jaar in eenzelfde functie, dan wel van ten minste twaalf jaar in het bestuur, is de betrokkene gedurende één jaar niet herbenoembaar tot lid van het bestuur.

12.7. Bij het reglement van een afdeling (centrale) kan de herbenoembaarheid verder worden beperkt dan in artikel 12.1 tot en met 12.6 is bepaald en kan het tussentijds aftreden worden geregeld ingeval van aanvaarding van andere functies.

12.8. Voor de toepassing van dit artikel wordt:

1. een onderbreking van het lidmaatschap van het bestuur gedurende minder dan een jaar buiten beschouwing gelaten;
2. de tijdsduur die verstrijkt tussen twee opeenvolgende jaarlijkse ledenvergaderingen (centralevergaderingen) met een jaar gelijk gesteld.

12.9. Voor de berekening van de uit de artikelen 11 en 12 voortvloeiende beperkingen van de zittingsduur tellen niet mee de jaren gedurende welke een lid van het hoofdbestuur krachtens die functie in het bestuur van een kamercentrale zitting heeft gehad.

Artikel 13:

Bestuursvergaderingen

Het bestuur van een afdeling (centrale) vergadert ten minste tweemaal per jaar en voorts zo dikwijls als de voorzitter of twee leden van het bestuur dit wenselijk oordelen, en wanneer het daartoe volgens de statuten of reglementen van de VVD dan wel van centrales waartoe de afdeling (centrale) behoort of het eigen reglement, verplicht is.

Hoofdstuk III: Specifieke bepalingen in zake afdelingen

Artikel 14:

Zetel

14.1. Indien een afdeling het gebied van één gemeente of van een gedeelte van een gemeente omvat, heeft zij haar zetel in die gemeente.

14.2. Indien een afdeling het gebied van meer dan één gemeente omvat, bepaalt het hoofdbestuur de gemeente waarin zij haar zetel heeft.

Artikel 15:

Bijeenroeping ledenvergadering

15.1. De bijeenroeping van de ledenvergadering geschiedt op een termijn van ten minste één week door toezending aan de leden van de afdeling van een oproeping die tijd en plaats van de vergadering en de te behandelen onderwerpen vermeldt; aan de inwonende gezinsleden van een lid als bedoeld in artikel 64.1 onder 5 behoeft geen oproeping te worden gezonden; de ledenvergaderingen zijn bij voorkeur openbaar.

15.2. Het bestuur is verplicht tot het bijeenroepen van de ledenvergadering op een termijn van niet langer dan vier weken, indien ten minste tien leden van de afdeling - of, in afdelingen met minder dan honderd leden, een tiende van het aantal leden - een schriftelijk verzoek daartoe bij de secretaris van de afdeling indienen, onder opgave van de onderwerpen die de verzoekers aan de ledenvergadering wensen voor te leggen; indien aan het verzoek niet binnen twee weken na ontvangst daarvan gevolg is gegeven, kunnen de verzoekers zelf tot die bijeenroeping overgaan op de wijze waarop het bestuur de ledenvergadering bijeenroept of bij advertentie in ten minste één ter plaatse waar de afdeling gevestigd is veelgelezen dagblad; indien de ledenvergadering is bijeengeroepen op de hiervoor omschreven wijze, voorziet de ledenvergadering zelf in haar leiding; de verzoekers zijn bevoegd het bestuur van de kamercentrale waartoe de afdeling behoort, te verzoecken in de leiding van de vergadering te voorzien, maar ook in dat geval kan de ledenvergadering alsnog zelf in haar leiding voorzien.

15.3. Ten slotte komt de ledenvergadering bijeen indien het hoofdbestuur daartoe besluit; het hoofdbestuur kan zelf voor de bijeenroeping zorgdragen, zo nodig met afwijking van de in artikel 15.1 genoemde termijn; het hoofdbestuur kan zelf in de leiding van de vergadering voorzien.

Artikel 16:

Bestuur van een afdeling

16.1. De leden van het bestuur van een afdeling worden door de ledenvergadering uit de leden van die afdeling benoemd, behoudens het bepaalde in artikel 16.2.

16.2. Indien de afdeling een of meer onderafdelingen kent, benoemt de ledenvergadering ten minste één lid van elke onderafdeling als vertegenwoordiger van die onderafdeling in het bestuur van de afdeling; het reglement van de afdeling kan voorschrijven dat geen vertegenwoordigers van de onderafdelingen zullen worden benoemd door die

onderafdelingen van welke reeds leden deel uitmaken van het bestuur.

16.3. Het reglement van een afdeling kan met inachtneming van het in artikel 10.3 bepaalde, de mogelijkheid openen dat het dagelijks bestuur meer leden omvat dan de in artikel 10.2 genoemde leden; tenzij het reglement van de afdeling anders bepaalt, wijst het bestuur deze overige leden van het dagelijks bestuur uit zijn midden aan.

16.4. Tenzij het reglement van de afdeling anders bepaalt, benoemt het bestuur van de afdeling, na overleg met de betrokken fractie(s), een vertegenwoordiger van de fractie van de raad van een gemeente die tot het gebied van de afdeling behoort, tot lid van het bestuur met adviserende stem.

Artikel 17:

Kandidaatstelling

17.1. Tot kandidaatstelling voor leden van een bestuur van een afdeling zijn bevoegd:

1. het bestuur van de afdeling;
2. een bij reglement van de afdeling te bepalen aantal leden met een maximum van tien of, in afdelingen die minder dan honderd leden tellen, een tiende van het aantal leden van de afdeling.

17.2. Het bestuur geeft uiterlijk bij de oproeping voor de ledenvergadering waarin in opengevallen of opvallende plaatsen in het bestuur zal worden voorzien, kennis van de door het bestuur gestelde kandidaten, waarbij het voor elke te vervullen plaats één kandidaat mag stellen.

17.3. Voor zover in het reglement van de afdeling niet anders is bepaald, sluit de termijn van kandidaatstelling op het tijdstip van aanvang van de ledenvergadering waarin de benoeming zal geschieden.

17.4. Indien het reglement van de afdeling bepaalt dat de termijn van kandidaatstelling sluit vóór het tijdstip van aanvang van de ledenvergadering, dan dient tussen de dag van verzending van de oproeping als bedoeld in artikel 17.2 en de laatste dag waarop kandidaten kunnen worden gesteld, ten minste één week te verlopen.

Artikel 18:

Schorring van bestuursleden

18.1. Het hoofdbestuur kan met een meerderheid van drie vierden van de uitgebrachte stemmen het bestuur van een afdeling of een lid daarvan schorsen in de uitoefening van zijn functie, indien dat bestuur of bestuurslid na herhaalde waarschuwing in gebreke blijft zijn taak te vervullen in overeenstemming met de statuten of de reglementen van de VVD

18.2. Alvorens het hoofdbestuur besluit tot

schorsing als vermeld in artikel 18.1. dient het bestuur van de desbetreffende kamercentrale in de gelegenheid te zijn gesteld van zijn gevoelen te doen blijken.

18.3. Van een besluit tot schorsing wordt de betrokkene zo spoedig mogelijk bij aangetekende brief kennis gegeven, onder vermelding van zijn bevoegdheid binnen een maand na ontvangst van die kennisgeving beroep in te stellen bij de commissie van beroep.

18.4. Een besluit tot schorsing leidt tot beëindiging van het bestuurslidmaatschap door:

1. het verstrijken van de beroepstermijn zonder dat beroep is ingesteld;
2. een beslissing van de commissie van beroep waarbij het beroep is afgewezen.

18.5. Ingeval van schorsing van het gehele bestuur van een afdeling neemt het bestuur van de kamercentrale waartoe de afdeling behoort zoveel mogelijk de taak van het geschorste bestuur over, waarbij het zich kan laten bijstaan door het bestuur van de ondercentrale waartoe de afdeling behoort.

Artikel 19:

Ontbinding van een afdeling

19.1. Van een besluit tot ontbinding van een afdeling op grond van artikel 13.4 van de statuten, wordt de secretaris van de betrokken afdeling zo spoedig mogelijk bij aangetekende brief kennis gegeven, onder vermelding van de bevoegdheid van het bestuur binnen een maand na ontvangst van die kennisgeving tegen dit besluit beroep in te stellen bij de commissie van beroep.

19.2. Door een besluit tot ontbinding wordt de betrokken afdeling geschorst in de uitoefening van al haar rechten en verplichtingen, behoudens haar bevoegdheid beroep in te stellen tegen het besluit tot ontbinding: deze schorsing duurt voort totdat dit besluit onherroepelijk is geworden dan wel is vernietigd.

19.3. Een besluit tot ontbinding wordt onherroepelijk door:

1. het verstrijken van de beroepstermijn zonder dat beroep is ingesteld;
2. een beslissing van de commissie van beroep waarbij het beroep is afgewezen.

19.4. Ingeval van ontbinding van een afdeling besluit het hoofdbestuur, nadat de betrokken afdelingen en kamercentrale in de gelegenheid zijn gesteld van hun gevoelen te doen blijken, bij welke afdeling het gebied van de ontbonden afdeling wordt gevoegd; de leden van de ontbonden afdeling gaan behoren tot de afdeling bij welke het gebied van de ontbonden afdeling wordt gevoegd.

19.5. In het in artikel 19.4. vermelde besluit

bepaalt het hoofdbestuur tevens welke bestemming aan de bezittingen van de ontbonden afdeling wordt gegeven.

Artikel 20:

Onderafdelingen

20.1. De instelling van onderafdelingen als bedoeld in artikel 13.6 van de statuten geschiedt bij het reglement van de afdeling.

20.2. Tot een onderafdeling behoren alle leden van de afdeling die hun woonplaats hebben in het desbetreffende gedeelte van de betrokken gemeente.

20.3. De activiteiten van een onderafdeling zijn beperkt tot het gebied daarvan en blijven voor verantwoordelijkheid van het bestuur van de afdeling.

20.4. Met betrekking tot het bestuur van een onderafdeling zijn de artikelen 10.1, 10.2, 10.3, 11, 12, 13, 16.1, 17 en 18 van overeenkomstige toepassing.

20.5. Met betrekking tot de ledenvergadering van een onderafdeling zijn de artikelen 15.1 en 15.2 van overeenkomstige toepassing; de in artikel 15.3 aan het hoofdbestuur verleende bevoegdheden komen aan het bestuur van de afdeling toe.

Artikel 21:

Correspondentschappen

21.1. In een afdeling die meer dan één gemeente omvat kan het bestuur, in overleg met het bestuur van de desbetreffende kamercentrale, besluiten tot het instellen van een correspondentschap in een gemeente, waar naar het oordeel van beide besturen nog geen afdeling kan of behoort te worden opgericht.

21.2. In een correspondentschap wordt door het bestuur van de afdeling telkens voor de duur van één jaar een correspondent benoemd, die de activiteiten in het correspondentschap regelt en verantwoording verschuldigd is aan het bestuur van de afdeling.

21.3. Van de instelling van een correspondentschap en van de benoeming of herbenoeming van een correspondent geeft de secretaris van de afdeling terstond kennis aan de algemene secretaris.

Artikel 22:

Organisatie vrouwelijke leden

Indien in een afdeling een plaatselijke organisatie van de stichting „Organisatie Vrouwen in de VVD” werkzaam is, wordt door het bestuur van die afdeling een regeling vastgesteld voor een bijdrage in de door die plaatselijke organisatie te maken kosten.

Hoofdstuk IV: Specifieke bepalingen inzake centrales in het algemeen

§ 1 Centrales die uit meer dan één afdeling bestaan

Artikel 23:

Bijeenroeping centralevergadering

23.1. De bijeenroeping van de centralevergadering van een centrale die uit meer dan één afdeling bestaat, geschiedt op een termijn van ten minste twee weken door toezending aan de secretarissen van de afdelingen die tot de centrale behoren, van een oproeping die tijd en plaats van de vergadering en de te behandelen onderwerpen vermeldt.

23.2. Het bestuur is verplicht tot het bijeenroepen van de centralevergadering op een termijn van niet langer dan vier weken, indien een aantal afdelingen dat tezamen bevoegd is tot het uitbrengen van ten minste een tiende gedeelte van de stemmen in de centralevergadering een schriftelijk verzoek daartoe bij de secretaris van de centrale indient, onder opgave van de onderwerpen die de verzoekers aan de centralevergadering wensen voor te leggen; indien aan het verzoek niet binnen veertien dagen na ontvangst daarvan gevolg is gegeven, kunnen de verzoekers zelf tot die bijeenroeping overgaan op de wijze waarop het bestuur de centralevergadering bijeenroept of bij advertentie in ten minste één ter plaatse waar de centrale gevestigd is, veelgelezen dagblad; indien de centralevergadering is bijeengeroepen op de hiervoor omschreven wijze, voorziet de centralevergadering zelf in haar leiding; als het een centralevergadering van een ondercentrale of statencentrale betreft, zijn de verzoekers bevoegd het bestuur van de kamercentrale waartoe de centrale behoort, te verzoeken in de leiding van de vergadering te voorzien; als het een centralevergadering van een kamercentrale of districtcentrale betreft zijn de verzoekers bevoegd het hoofdbestuur te verzoeken in de leiding van de vergadering te voorzien; in beide gevallen kan de centralevergadering alsnog zelf in haar leiding voorzien.

23.3. Ten slotte komt de centralevergadering bijeen indien het hoofdbestuur daartoe besluit; het hoofdbestuur kan zelf voor de bijeenroeping zorg dragen, zo nodig met afwijking van de in artikel 23.1 genoemde termijn; het hoofdbestuur kan zelf in de leiding van de vergadering voorzien.

Artikel 24:

Stemrecht

24.1. Het stemrecht in de centralevergadering van een centrale die uit meer dan een afdeling bestaat, wordt uitgeoefend op overeenkomstige wijze als is bepaald in artikel 20 van de statuten ten aanzien van de algemene vergadering.

24.2. De jaarlijkse ledenvergaderingen van de afdelingen wijzen de afgevaardigden naar de centralevergaderingen van de centrales waartoe de afdeling behoort en hun plaatsvervaardigers aan voor de duur van één jaar, onverminderd de bevoegdheid van de ledenvergadering om bij de voorbereiding van een centralevergadering afgevaardigden naar die vergadering en hun plaatsvervaardigers te benoemen in afwijking van het voorafgaande besluit.

24.3. Artikel 49 is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 25:

Kandidaatstelling

25.1. Tot kandidaatstelling voor elke door een centralevergadering te verrichten benoeming als bedoeld in artikel 23.1 onder 2 van de statuten of de artikelen 29.1 onder 1 en 2, 35.1 onder 1 en 2 en 50.1 onder 6 van het huishoudelijk reglement zijn bevoegd:

1. het bestuur van die centrale;
2. de ledenvergadering van elke afdeling binnen het gebied van die centrale.

25.2. Tot kandidaatstelling voor de door de centralevergadering van een kamercentrale te benoemen vertegenwoordigster en haar plaatsvervangster in de adviesraad van de stichting „Organisatie Vrouwen in de VVD” als bedoeld in artikel 6 van de statuten van die stichting, zijn bovendien bevoegd: twintig leden van de VVD die behoren tot afdelingen binnen het gebied van die kamercentrale.

25.3. Elk tot kandidaatstelling bevoegd orgaan mag voor elke te vervullen plaats één kandidaat stellen.

25.4. Het bestuur van een centrale geeft ten minste twee maanden voor de sluiting van de termijn van kandidaatstelling voor benoemingen als bedoeld in artikel 25.1 en 25.2, aan de secretaris van elke afdeling binnen zijn gebied schriftelijk kennis in welke opengevallen of opvallende plaatsen dient te worden voorzien, onder vermelding van de bevoegdheid tot kandidaatstelling en van de kandidaten die het bestuur stelt.

25.5. Voor zover in het reglement van de centrale niet anders is bepaald, sluit de termijn van kandidaatstelling op het tijdstip van aanvang van de centralevergadering waarin de benoeming zal geschieden.

25.6. Indien overeenkomstig artikel 14.4 van de statuten de afdelingen binnen twee of meer kieskringen zich tot een gezamenlijke centrale hebben verenigd, komt de in artikel 25.1 onder 2 of 25.2 bedoelde bevoegdheid alleen toe aan de ledenvergaderingen of leden van de afdelingen binnen het gebied van de desbetreffende kieskring.

§ 2 Centrales die uit één afdeling bestaan

Artikel 26:

Bevoegdheden van de afdeling

26.1. In centrales waarvan het gebied samenvalt met dat van één afdeling, is de ledenvergadering van die afdeling tevens centralevergadering, is het reglement van die afdeling tevens reglement van de centrale en is het bestuur van die afdeling tevens bestuur van de centrale, met dien verstande dat de artikelen 29.1 onder 2, 35.1 onder 2, 35.1 onder 4 van overeenkomstige toepassing zijn.

26.2. In vorenbedoelde centrales is, in afwijking van artikel 25.1 onder 2 en 25.2, een zodanig aantal leden tot kandidaatstelling bevoegd als bij reglement van de afdeling wordt bepaald met een maximum van tien of, in afdelingen die minder dan honderd leden tellen, een tiende van het aantal leden van de afdeling.

26.3. In vorenbedoelde centrales dient de in artikel 25.4 bedoelde kennisgeving ten minste zes weken voor de sluiting van de termijn van kandidaatstelling schriftelijk aan de leden te worden gedaan.

Hoofdstuk V: Specifieke bepalingen inzake de onderscheiden centrales

§ 1 Ondercentrales

Artikel 27:

Gebied en zetel

27.1. Het hoofdbestuur stelt het gebied van de ondercentrales vast, gehoord de besturen van de betrokken kamercentrales; het gebied overschrijft in het algemeen niet de grenzen van een kamercentrale.

27.2. Het hoofdbestuur kan het gebied van een ondercentrale wijzigen, nadat het de besturen van de betrokken afdelingen, ondercentrales en kamercentrale in de gelegenheid heeft gesteld van hun gevoelen te doen blijken.

27.3. Het hoofdbestuur bepaalt in welke gemeenten de ondercentrale haar zetel heeft.

Artikel 28:

Taken

De taken, rechten en verplichtingen van ondercentrales zijn:

1. al hetgeen voortvloeit uit de statuten en de reglementen van de VVD;
2. het binnen haar gebied bevorderen van de oprichting van afdelingen en de instelling van correspondentieschappen in gemeenten die daarvoor in aanmerking komen;
3. het bevorderen van het goede verloop van de

werkzaamheden in de afdelingen binnen haar gebied;

4. het bevorderen en coördineren van de propaganda, de ledenwerving en de vormings- en scholingsactiviteiten binnen haar gebied en het verzorgen van propaganda, ledenwerving, vorming en scholing, voor zover die verzorging haar door de centralevergadering is opgedragen of door afdelingen is overgedragen;

5. het coördineren van de openbare bijeenkomsten die door afdelingen binnen haar gebied worden belegd en het verzorgen van openbare bijeenkomsten voor zover die verzorging haar door de centralevergadering is opgedragen of door afdelingen is overgedragen;

6. al hetgeen haar door het hoofdbestuur is opgedragen of door afdelingen is overgedragen.

Artikel 29:

Bestuur

29.1. Een ondercentrale die uit meer dan één afdeling bestaat, wordt bestuurd door een bestuur bestaande uit:

1. de voorzitter, één of meer ondervoorzitters, de secretaris, de penningmeester en - voor zover het reglement van de ondercentrale daarin voorziet - één of meer andere leden voor het vervullen van bepaalde taken; allen worden door de centralevergadering in functie benoemd uit de leden van de afdelingen binnen haar gebied;

2. de door de centralevergadering ingevolge artikel 35.1 onder 3 benoemde vertegenwoordiger van de ondercentrale in het bestuur van de kamercentrale, voor zover deze niet uit anderen hoofde deel uitmaakt van het bestuur;

3. ten minste één vertegenwoordiger van elke afdeling binnen het gebied van de ondercentrale, door de ledenvergadering van de afdeling benoemd uit de leden van de afdeling.

29.2. In een dagelijks bestuur als bedoeld in artikel 10.3 hebben zitting de in functie benoemde leden van het bestuur als vermeld in artikel 29.1 onder 1 en 2.

29.3. Het reglement van de ondercentrale kan voorschrijven dat geen vertegenwoordigers als in artikel 29.1 onder 3 bedoeld zullen worden benoemd door afdelingen, van welke leden krachtens het bepaalde in artikel 29.1 onder 1 deel uitmaken van het bestuur.

29.4. De kandidaatstelling voor de bestuursleden en vertegenwoordigers als bedoeld in artikel 29.1 geschiedt overeenkomstig het bepaalde in artikel 25.

§ 2 Statencentrales

Artikel 30:

Zetel

30.1. Een statencentrale heeft haar zetel in de ge-

meente waarin het hoofdstembureau voor de verkiezing van de provinciale staten is gevestigd; omvat een statencentrale meer dan één kieskring, dan bepaalt het hoofdbestuur in welke gemeente de statencentrale haar zetel heeft.

30.2. In een statencentrale waarvan het gebied samenvalt met dat van een ondercentrale, vervult de ondercentrale de taken van de statencentrale en is de centralevergadering, onderscheidenlijk het reglement en het bestuur van de ondercentrale tevens centralevergadering, onderscheidenlijk reglement en bestuur van de statencentrale.

Artikel 31:

Taken

31.1. Statencentrales zijn belast met de kandidaatstelling voor leden van de provinciale staten op de wijze als nader geregeld in reglementen van de VVD.

31.2. Statencentrales bevorderen voorts de verkiezing van de ingevolge artikel 31.1 gestelde kandidaten.

Artikel 32:

Bestuur

32.1. Een statencentrale die bestaat uit meer dan één afdeling en waarvan het gebied niet samenvalt met dat van een ondercentrale wordt bestuurd door een bestuur bestaande uit de binnen haar gebied woonachtige bestuursleden van ondercentrales waarvan het gebied geheel of ten dele valt binnen het gebied van de statencentrale, tenzij het reglement van de statencentrale anders heeft voorgeschreven.

32.2. In afwijking van het in artikel 10.2 bepaalde verdelen de leden van het bestuur van de in artikel 32.1 bedoelde statencentrale onderling de taken, tenzij de centralevergadering anders bepaalt of bij reglement anders heeft voorgeschreven.

32.3. Het bepaalde in de artikelen 7, 8 en 13 is niet van toepassing op de in artikel 32.1 bedoelde statencentrales.

32.4. Het bestuur van een in artikel 32.1 bedoelde statencentrale vergadert zo dikwijls als de voorzitter of twee leden van het bestuur dit wenselijk oordelen, zo dikwijls als nodig is voor de vervulling van de in artikel 31 vermelde taken en voorts wanneer het daartoe volgens de statuten of reglementen van de VVD dan wel van de kamercentrale waartoe de statencentrale behoort of het eigen reglement verplicht is.

32.5. Binnen zes maanden nadat verkiezingen voor de provinciale staten zijn gehouden brengt het bestuur aan de centralevergadering verslag uit en doet het rekening en verantwoording; de artikelen 7.3, 7.4, 7.5 en 10.6 zijn van overeenkomstige toepassing.

§ 3 Kamercentrales

Artikel 33:

Zetel

Een kamercentrale heeft haar zetel in de gemeente waarin het hoofdstembureau voor de verkiezing van de Tweede Kamer is gevestigd; omvat een kamercentrale meer dan één kieskring, dan bepaalt het hoofdbestuur in welke gemeente de kamercentrale haar zetel heeft.

Artikel 34:

Taken

De taken, rechten en verplichtingen van een kamercentrale zijn:

1. al hetgeen voortvloeit uit de statuten en de reglementen van de VVD;
2. het stellen van kandidaten voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal op de wijze als nader geregeld in reglementen van de VVD;
3. het medewerken aan de kandidaatstelling voor andere vertegenwoordigende lichamen op de wijze als nader geregeld in reglementen van de VVD;
4. het binnen haar gebied bevorderen van de oprichting van afdelingen en de instelling van correspondentieschappen in gemeenten die daarvoor in aanmerking komen;
5. het bevorderen van het goede verloop van de werkzaamheden in de afdelingen, ondercentrales en statencentrales binnen haar gebied;
6. het verzorgen van de propaganda van de kamercentrale en het coördineren van de propaganda in de afdelingen, ondercentrales en statencentrales binnen haar gebied;
7. het verzorgen van de vormings- en scholingsactiviteiten van de kamercentrale en het coördineren van de vormings- en scholingsactiviteiten in de afdelingen en ondercentrales in haar gebied;
8. het benoemen in het hoofdbestuur van een vertegenwoordiger als bedoeld in artikel 23.1 onder 2 van de statuten;
9. het benoemen in de partijraad van leden als bedoeld in artikel 50.1 onder 5 slot en 6;
10. het benoemen van een vertegenwoordigster en van haar plaatsvervangster in de adviesraad van de stichting „Organisatie Vrouwen in de VVD” als bedoeld in artikel 6 van de statuten van die stichting;
11. al hetgeen haar door het hoofdbestuur is opgedragen;
12. al hetgeen overigens bevorderlijk is aan het doel van de VVD als omschreven in artikel 4 van de statuten.

Artikel 35:

Bestuur

35.1. Een kamercentrale die uit meer dan één afdeling bestaat wordt bestuurd door een bestuur bestaande uit:

1. de voorzitter, één of meer ondervoorzitters, de secretaris, de penningmeester en - voor zover het reglement van de kamercentrale daarin voorziet - één of meer andere leden voor het vervullen van bepaalde taken; allen worden door de centralevergadering in functie benoemd uit de leden van de afdelingen binnen haar gebied;

2. de door de centralevergadering ingevolge artikel 23.1 onder 2 van de statuten benoemde vertegenwoordiger van de kamercentrale in het hoofdbestuur, voor zover deze niet uit anderen hoofde deel uitmaakt van het bestuur;

3. ten minste één vertegenwoordiger van elke ondercentrale binnen het gebied van de kamercentrale, door de centralevergadering van de ondercentrale benoemd uit de leden van de afdelingen binnen haar gebied;

4. met adviserende stem: de vertegenwoordiger van de kamercentrale in de adviesraad van de stichting „Organisatie Vrouwen in de VVD” voor zover zij niet uit anderen hoofde deel uitmaakt van het bestuur;

5. met adviserende stem: een door het bestuur van de kamercentrale, na overleg met de fractie in de provinciale staten, benoemde vertegenwoordiger van die fractie die lid is van een afdeling binnen het gebied van de kamercentrale.

35.2. In een dagelijks bestuur als bedoeld in artikel 10.3 hebben in elk geval zitting de in functie benoemde leden van het bestuur als vermeld in artikel 35.1 onder 1 en 2.

35.3. Het reglement van de kamercentrale kan voorschrijven dat geen vertegenwoordigers als in artikel 35.1 onder 3 bedoeld zullen worden benoemd door ondercentrales, van welke leden krachtens het bepaalde in artikel 35.1 onder 1 en 2 deel uitmaken van het bestuur.

35.4. De kandidaatstelling voor de bestuursleden en vertegenwoordigers als bedoeld in artikel 35.1 geschiedt overeenkomstig het bepaalde in artikel 25.

§ 4 Districtscentrales

Artikel 36:

Zetel

Een districtscentrale heeft haar zetel in de gemeente waarin het hoofdstembureau voor de verkiezing van de raad van het district of gewest is gevestigd.

Artikel 37:

Reglement

37.1. Bij de instelling van een districtscentrale stelt het hoofdbestuur een voorlopig reglement vast, dat geldt totdat een door de centralevergadering vastgesteld reglement ingevolge artikel 15.2 van de statuten in werking treedt.

37.2. Bij de vaststelling van een (voorlopig) reglement kan worden afgeweken van artikel 24.

Artikel 38:

Taken

38.1. Districtscentrales zijn belast met de kandidaatstelling voor leden van de raad van het district of gewest op de wijze als nader te regelen in het (voorlopig) reglement, zulks met inachtneming van hetgeen haar in verband daarmee wordt opgedragen door het hoofdbestuur.

38.2. Districtscentrales bevorderen voorts de verkiezing van de ingevolge artikel 38.1 gestelde kandidaten, verzorgen de propaganda van de districtscentrale en coördineren de propaganda van de afdelingen binnen haar gebied ter gelegenheid van de verkiezing van de raad van het district of gewest.

Hoofdstuk VI:

Hoofdbestuur en dagelijks bestuur

Artikel 39:

Taken hoofdbestuur en dagelijks bestuur

39.1. Tot de taken van het hoofdbestuur behoort:

1. het nemen van initiatieven ter bevordering van de doelstelling van de VVD als omschreven in artikel 4 van de statuten;

2. het onderhouden van contact met de afdelingen en centrales, mede gericht op het vernemen van de onder de leden van de VVD levende wensen;

3. het onderhouden van contact met buitenlandse liberalen, in het bijzonder met de partijen die behoren tot de Federatie van Liberale en Democratische Partijen van de Europese Gemeenschap;

4. het doen van voorstellen tot vaststelling van het beginselprogramma en van beleidsprogramma's en tot wijziging daarvan;

5. het verzorgen van politieke voorlichting;

6. het vaststellen van algemene richtlijnen voor de propaganda;

7. het doen verzorgen van vorming en scholing in het bijzonder door het organiseren van cursussen;

8. het instellen van commissies van advies als bedoeld in artikel 60;

9. al hetgeen overigens voortvloeit uit de statuten en de reglementen van de VVD en de besluiten van de algemene vergadering.

39.2. Tot de taken van het dagelijks bestuur behoort:

1. de voorbereiding van de vergaderingen van het hoofdbestuur en het doen van voorstellen aan het hoofdbestuur;

2. het onderhouden van contact met de bijzondere groepen als bedoeld in artikel 78.1, de stichting

„Vrijheid en Democratie”, de stichting Vormings- en scholingsactiviteiten Vrijheid en Democratie en de Prof. mr. B. M. Teldersstichting;

3. de coördinatie van de publiciteit en het onderhouden van contact met de publiciteitsmedia;

4. de verzorging van de radio- en televisieuitzendingen van de VVD;

5. de verzorging, in samenwerking met de Vereniging van Staten- en Raadsleden van de Volkspartij voor Vrijheid en Democratie en met de Prof. mr. B. M. Teldersstichting, van een doeltreffende documentatie van de VVD;

6. al hetgeen door het hoofdbestuur ingevolge algemene of bijzondere delegatie aan het dagelijks bestuur is opgedragen;

7. al hetgeen overigens voortvloeit uit de statuten, de door de algemene vergadering vast te stellen reglementen en de besluiten van de algemene vergadering.

Artikel 40:

Taakverdeling in het dagelijks bestuur

40.1. Ten minste één van de leden van het dagelijks bestuur is in het bijzonder belast met de organisatie van de VVD.

40.2. Ten minste één van de leden van het dagelijks bestuur is in het bijzonder belast met de verzorging van de propaganda van de VVD en met de coördinatie van de propaganda van de afdelingen en centrales.

40.3. Ten minste één van de leden van het dagelijks bestuur is in het bijzonder belast met de verzorging van de vormings- en scholingsactiviteiten van de VVD en met de coördinatie daarvan in de afdelingen en centrales.

40.4. Ten minste één van de leden van het dagelijks bestuur is in het bijzonder belast met het onderhouden van contacten met andere liberale partijen en met name met de Federatie van Liberale en Democratische Partijen van de Europese Gemeenschap en met de Liberale Internationale, alsmede met het stimuleren van de belangstelling in de VVD voor de Europese politiek.

Artikel 41:

Kandidaatstelling hoofdbestuur

41.1. Indien in het hoofdbestuur een plaats, als bedoeld in artikel 23.1 onder 2 van de statuten, openvalt wegens periodiek of tussentijds aftreden in de eerstvolgende jaarlijkse algemene vergadering, geeft het hoofdbestuur daarvan tussen 1 en 16 september kennis aan het bestuur van de betrokken kamercentrale en aan de besturen van de ondercentrales en afdelingen binnen het gebied van die kamercentrale, onder mededeling van de bevoegdheid van het bestuur van die kamercentrale en van de ledenvergadering van die afdelingen tot uiterlijk 31 december voor de te voorzien

plaats elk één kandidaat te stellen, alsmede van de verplichting van de centralevergadering van de kamercentrale tijdig voor de eerstvolgende jaarlijkse algemene vergadering één van de gestelde kandidaten te benoemen.

41.2. Van een door een ledenvergadering van een afdeling gestelde kandidaat dienen naam, woonplaats, afdeling, een schriftelijke bereidverklaring de kandidatuur te aanvaarden en een korte levensbeschrijving uiterlijk 31 december te zijn ingediend bij de secretaris van de kamercentrale onder gelijktijdige toezending van een afschrift aan de algemeen secretaris.

41.3. Indien in het hoofdbestuur een plaats als bedoeld in art. 23.1 onder 2 van de statuten openvalt door tussentijds aftreden anders dan in de jaarlijkse algemene vergadering, geeft het bestuur van de kamercentrale daarvan terstond kennis aan de besturen van de afdelingen en ondercentrales binnen haar gebied, onder mededeling van tijdstip en plaats van de centralevergadering waarin in deze plaats zal worden voorzien; dit tijdstip moet ten minste twee maanden na de verzending van de kennisgeving liggen.

41.4. Het bestuur van de kamercentrale en de ledenvergaderingen van de afdelingen binnen haar gebied zijn gedurende een door het bestuur van de kamercentrale te bepalen termijn van ten minste zes weken elk bevoegd voor de te voorzien plaats één kandidaat te stellen; het bepaalde in artikel 41.2 is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 42:

Kandidaatstelling dagelijks bestuur

42.1. Indien in het dagelijks bestuur een plaats openvalt wegens periodiek aftreden in de eerstvolgende jaarlijkse algemene vergadering of bij uitbreiding van het aantal leden van het dagelijks bestuur geeft het hoofdbestuur daarvan uiterlijk 15 juli kennis aan de besturen van de afdelingen, ondercentrales en kamercentrales en geeft het - ten minste twee maanden daarna - tussen 1 en 16 september aan de besturen van de afdelingen, ondercentrales en kamercentrales kennis van de bevoegdheid van het hoofdbestuur en van de ledenvergadering van elke afdeling tot uiterlijk 31 december voor elke te voorzien plaats één kandidaat te stellen.

42.2. Van een door een ledenvergadering van een afdeling gestelde kandidaat dienen naam, woonplaats, afdeling, een schriftelijke bereidverklaring de kandidatuur te aanvaarden en een korte levensbeschrijving uiterlijk 31 december te zijn ingediend bij de algemeen secretaris.

42.3. Ten minste tien weken voor de jaarlijkse algemene vergadering zendt het hoofdbestuur de beschrijvingsbrief voor die vergadering aan de

besturen van de afdelingen, ondercentrales en kamercentrales; deze beschrijvingsbrief vermeldt voor elke te voorziene plaats de gestelde kandidaten in alfabetische volgorde, onder toevoeging van een korte levensbeschrijving.

42.4. Indien een plaats in het dagelijks bestuur tussentijds openvalt of indien het hoofdbestuur besluit tot tussentijdse uitbreiding van het aantal leden van het dagelijks bestuur, geeft het hoofdbestuur daarvan zo spoedig mogelijk kennis aan de besturen van de afdelingen, ondercentrales en kamercentrales onder gelijktijdige mededeling van tijdstip en plaats van de algemene vergadering waarin in deze te voorziene plaats zal worden voorzien; dit tijdstip moet ten minste vijf maanden liggen na de verzending van deze kennisgeving.

42.5. Het hoofdbestuur en elke ledenvergadering van een afdeling zijn gedurende een door het hoofdbestuur te bepalen termijn van ten minste twee maanden, welke termijn niet eerder begint dan ten minste twee maanden na verzending van de in artikel 42.4 bedoelde kennisgeving, bevoegd voor de te voorziene plaats één kandidaat te stellen; artikel 42.2 is van overeenkomstige toepassing.

42.6. Ten minste een maand voor de in artikel 42.4 bedoelde algemene vergadering verzendt het hoofdbestuur de beschrijvingsbrief voor die vergadering, dan wel - indien de beschrijvingsbrief voor die vergadering reeds was verzonden - een aanvulling op de beschrijvingsbrief, waarin de gestelde kandidaten in alfabetische volgorde zijn vermeld, onder toevoeging van een korte levensbeschrijving.

Artikel 43:

Onverenigbaarheid van functies

43.1. Indien een lid van het hoofdbestuur als bedoeld in artikel 23.1 onder 2, 3 of 5 van de statuten wordt benoemd tot voorzitter van een Kamerfractie, dient het orgaan dat dit lid van het hoofdbestuur benoemde binnen vier maanden na de benoeming van de betrokkene tot fractievoorzitter een nieuw lid van het hoofdbestuur te benoemen, in voorkomend geval met inachtneming van het bepaalde in artikel 41.3; het tot fractievoorzitter benoemde lid van het hoofdbestuur treedt af op het ogenblik waarop zijn opvolger wordt benoemd.

43.2. Indien het in artikel 25.2 van de statuten genoemde aantal van vier wordt overschreden doordat een lid van het hoofdbestuur als bedoeld in artikel 23.1 onder 2, 3 of 5 van de statuten wordt benoemd tot lid van de Staten-Generaal, is artikel 43.1 van overeenkomstige toepassing.

43.3. Ingeval van gelijktijdige benoemingen als bedoeld in artikel 43.2 wordt zonedig door loting

beslist op wie dit artikel van toepassing is.

43.4. Indien het duidelijk is dat door benoeming van een lid van de Staten-Generaal tot lid van het hoofdbestuur het in artikel 25.2 van de statuten genoemde aantal van vier zou worden overschreden, wordt de betrokkene in de algemene vergadering niet benoemd verklaard; hij wordt niet in een eventuele herstemming betrokken.

43.5. Indien een lid van het dagelijks bestuur wordt benoemd tot voorzitter van een Kamerfractie, dan wel de voorzitter, een ondervoorzitter of de algemeen secretaris wordt benoemd tot ondervoorzitter of secretaris van een Kamerfractie, treedt de betrokkene af in de eerstvolgende algemene vergadering waarin - met inachtneming van het in artikel 23.8 van de statuten en artikel 42 bepaalde - in de aldus openvallende plaats kan worden voorzien.

43.6. Indien het in artikel 25.2 van de statuten genoemde aantal van twee wordt overschreden door benoeming van een lid van het dagelijks bestuur tot lid van de Staten-Generaal, is artikel 43.5 van overeenkomstige toepassing.

43.7. Ingeval van gelijktijdige benoemingen als bedoeld in artikel 43.6 wordt zonedig door loting beslist op wie dat artikel van toepassing is.

43.8. Indien het in artikel 25.2 van de statuten genoemde aantal van vier wordt overschreden door benoeming van een of meer leden van het dagelijks bestuur tot lid van de Staten-Generaal, treden in de eerstvolgende algemene vergadering waarin met inachtneming van het in artikel 23.8 van de statuten en artikel 42 bepaalde in de aldus openvallende plaats(en) kan worden voorzien, zoveel leden van het hoofdbestuur af als in verband met artikel 25.2 van de statuten nodig is, in volgorde naar de dag van hun eerste benoeming tot lid van het hoofdbestuur, te beginnen met de eerstbenoemde.

43.9. Indien het duidelijk is dat door benoeming van een lid van de Staten-Generaal tot lid van het dagelijks bestuur het in artikel 25.2 van de statuten genoemde aantal van twee zou worden overschreden, is artikel 43.4 van overeenkomstige toepassing.

43.10. Indien het ten gevolge van gelijktijdigheid van benoemingen als bedoeld in artikel 43.4 en/of 43.9 niet duidelijk is door wiens benoeming het in artikel 25.2 van de statuten genoemde aantal van vier onderscheidenlijk twee zou worden overschreden, worden in voorkomend geval eerst de herbenoemde leden van het dagelijks bestuur benoemd verklaard, vervolgens - met inachtneming van artikel 43.9 - de nieuw-benoemde leden van het dagelijks bestuur (zonedig door loting te bepalen) en vervolgens - met inachtneming van artikel 43.4 - de herbenoemde overige leden van het hoofdbestuur.

stuur, voor zover mogelijk; vervolgens wordt - zonedig door loting - beslist voor welke van de tegelijkertijd benoemde overige leden van het hoofdbestuur de benoeming vervalt.

43.11. Voor zover tijdens de algemene vergadering, waarin zou moeten worden voorzien in de ingevolge artikel 43.2, 5, 8 en 10 openvallende plaatsen, het aantal leden van de Staten-Generaal die lid zijn van het hoofdbestuur of het dagelijks bestuur zodanig is verminderd, dat de reden tot aftreden voor één of meer van de betrokkenen is vervallen, treden deze niet af; zonedig wordt door loting beslist wie van hen wel moet aftreden.

43.12. Voor de toepassing van dit artikel worden benoemingen van leden van het hoofdbestuur die plaatsvinden ter vervulling van in een zelfde algemene vergadering openvallende plaatsen, geacht tegelijkertijd plaats te vinden en benoemingen van leden van de Staten-Generaal na de vaststelling van éénzelfde verkiezingsuitslag dan wel op één dag vallende benoemendverklaringen, geacht tegelijkertijd plaats te vinden.

Artikel 44:

Plaatsvervangin

44.1. Indien een lid van het hoofdbestuur als genoemd in artikel 23.1 onder 2, 3 of 5 van de statuten zijn functie niet kan vervullen gedurende een tijdvak van ten minste drie maanden, kan het bestuur van de betrokken kamercentrale onderscheidenlijk het bestuur van de stichting „Organisatie Vrouwen in de VVD” of het bestuur van de Vereniging van Staten- en Raadsleden van de Volkspartij voor Vrijheid en Democratie een waarnemer aanwijzen; zodanige waarnemer heeft een adviserende stem.

44.2. Indien een lid van het dagelijks bestuur tijdelijk niet in staat is zijn functie te vervullen of indien tussentijds een plaats openvalt in het dagelijks bestuur, is het hoofdbestuur op voorstel van het dagelijks bestuur bevoegd uit zijn midden een lid aan te wijzen dat de functie vervult totdat het betrokken lid van het dagelijks bestuur zijn functie weer kan vervullen, dan wel totdat de algemene vergadering in de opengevallen plaats kan voorzien.

Artikel 45:

Bijeenroeping hoofdbestuur en dagelijks bestuur

45.1. Het hoofdbestuur wordt bijeengeroepen zo dikwijls de voorzitter of drie leden van het hoofdbestuur dit wenselijk oordelen, maar ten minste eenmaal per twee maanden.

45.2. Het dagelijks bestuur wordt bijeengeroepen zo dikwijls de voorzitter of twee leden van het dagelijks bestuur dit wenselijk oordelen, maar in beginsel eenmaal per maand.

Hoofdstuk VII: Algemene vergadering

Artikel 46:

Kennisgeving jaarlijkse algemene vergadering

Het dagelijks bestuur deelt elk jaar tussen 1 en 16 september aan de besturen van de afdelingen, ondercentrales en kamercentrales schriftelijk mede:

1. tijdstip en plaats van de eerstvolgende jaarlijkse algemene vergadering;
2. de bevoegdheid van de ledenvergaderingen van afdelingen en van de centralevergaderingen van ondercentrales en kamercentrales, vóór 16 november bij het hoofdbestuur voorstellen in te dienen, die in de eerstvolgende jaarlijkse algemene vergadering dienen te worden behandeld;
3. gedurende welke termijn de ledenvergaderingen van de afdelingen, de centralevergaderingen van de ondercentrales en kamercentrales, de commissies van advies als bedoeld in artikel 60 en de bijzondere groepen als bedoeld in artikel 78.1, bevoegd zijn amendementen in te dienen;
4. welke leden van het dagelijks bestuur tijdens de eerstvolgende jaarlijkse algemene vergadering en de daarop volgende jaarlijkse algemene vergaderingen aftreden, onder vermelding of de betrokkenen al dan niet met toepassing van artikel 24.5 van de statuten herbenoembaar zijn;
5. de bevoegdheid van de ledenvergaderingen van de afdelingen vóór 31 december één kandidaat te stellen voor elke in de eerstvolgende jaarlijkse algemene vergadering in het dagelijks bestuur openvallende plaats;
6. welke leden van het hoofdbestuur die niet behoren tot het dagelijks bestuur, tijdens de eerstvolgende jaarlijkse algemene vergadering aan de beurt van aftreden zijn, onder vermelding of de betrokkenen herbenoembaar zijn;
7. welke organen bevoegd zijn tot kandidaatstelling en benoeming van de onder artikel 23.1 onder 2 en 3 van de statuten bedoelde leden van het hoofdbestuur;
8. bij wie en voor welke datum kandidaten kunnen worden gesteld onder vermelding dat een korte levensbeschrijving dient te zijn bijgevoegd en dat een kandidaatstelling slechts geldig is indien deze vergezeld is van een schriftelijke bereidverklaring de kandidatuur te aanvaarden;
9. de namen van de leden van de Staten-Generaal die zitting hebben in het hoofdbestuur en in het dagelijks bestuur.

Artikel 47:

Beschrijvingsbrief jaarlijkse algemene vergadering

47.1. Uiterlijk tien weken voor de jaarlijkse algemene vergadering zendt het hoofdbestuur aan de besturen van de afdelingen, ondercentrales

en kamercentrales de beschrijvingsbrief voor deze vergadering.

47.2. In deze beschrijvingsbrief zijn onder andere vermeld:

1. de voorstellen van het dagelijks bestuur en van het hoofdbestuur, voorzien van een toelichting;
2. de voorstellen die door de ledenvergaderingen van afdelingen en de centralevergaderingen van ondercentrales en kamercentrales overeenkomstig artikel 21.2 van de statuten zijn ingediend, voorzien van een beknopte toelichting en een advies van het hoofdbestuur;

3. in alfabetische volgorde de namen van kandidaten die zijn gesteld voor het dagelijks bestuur, onder toevoeging van een korte levensbeschrijving.

47.3. Gedurende een door het hoofdbestuur te bepalen termijn van ten minste zes weken na de verzending van de beschrijvingsbrief hebben de ledenvergaderingen van afdelingen, de centralevergaderingen van ondercentrales en kamercentrales, de commissies van advies als bedoeld in artikel 60 en de bijzondere groepen als bedoeld in artikel 79.1 de bevoegdheid amendementen in te dienen bij het hoofdbestuur.

47.4. Gelijke bevoegdheid komt toe aan het dagelijks bestuur en aan het hoofdbestuur, voor wat betreft door afdelingen en centrales ingediende voorstellen.

47.5. Het dagelijks bestuur en het hoofdbestuur hebben na afloop van deze termijn de bevoegdheid hun voorstellen bij nota van wijziging te wijzigen.

47.6. Alle ingediende amendementen en nota's van wijziging worden zo spoedig mogelijk na afloop van de in artikel 47.3 bedoelde termijn bekend gemaakt.

47.7. Het hoofdbestuur zendt voor de jaarlijkse algemene vergadering aan de besturen van de afdelingen, ondercentrales en kamercentrales het jaarverslag van het hoofdbestuur en de rekening en verantwoording over zijn in het afgelopen boekjaar gevoerde bestuur.

Artikel 48:

Bijzondere besluitvormingsprocedure

48.1. Het hoofdbestuur is bevoegd ter gelegenheid van door de algemene vergadering vast te stellen programma's en resoluties voor te schrijven dat de in de volgende leden van dit artikel omschreven procedure geldt, waarbij het tevens alle in acht te nemen termijnen en de wijze van inzending van amendementen vaststelt en tijdig bekend maakt; het hoofdbestuur kan daarbij tevens bepalen of de ondercentrales al dan niet worden betrokken in de besluitvorming.

48.2. Op aan de partij voorgelegde programma's en resoluties kunnen de ledenvergaderingen van

de afdelingen amendementen indienen die schriftelijk ter kennis worden gebracht van het bestuur van de kamercentrale waartoe de desbetreffende afdeling behoort; de commissies van advies als bedoeld in artikel 60 en de bijzondere groepen als bedoeld in artikel 78.1 kunnen eveneens amendementen indienen; deze worden schriftelijk ter kennis gebracht van het hoofdbestuur.

48.3. De centralevergadering van een kamercentrale besluit:

1. met gewone meerderheid van stemmen tot vervanging van amendementen die dezelfde strekking hebben, door één amendement dat dezelfde strekking heeft als de onderscheidene door de afdelingen ingediende amendementen; door vervanging worden deze laatste amendementen geacht te zijn ingetrokken;

2. met ten minste een derde van de uitgebrachte stemmen of een amendement zal worden ingediend bij het hoofdbestuur.

48.4. De besturen van de kamercentrales zijn bevoegd in onderling overleg te bepalen dat de centralevergaderingen van een aantal kamercentrales ter behandeling van de in artikel 48.2 bedoelde amendementen gezamenlijk worden gehouden.

48.5. Na de ingevolge artikel 48.3 of 48.4 gehouden centralevergaderingen van de kamercentrales, vergadert het hoofdbestuur in tegenwoordigheid van de secretarissen van de kamercentrales en de voorzitters van de commissies van advies en van de bijzondere groepen, of hun plaatsvervangers, waarbij het hoofdbestuur kan besluiten tot vervanging van amendementen of vervangende amendementen, door één amendement dat dezelfde strekking heeft als de onderscheidene door afdelingen, commissies van advies en/of bijzondere groepen ingediende amendementen of vervangende amendementen; een amendement wordt niet vervangen indien de secretaris van de kamercentrale, waartoe de betrokken afdeling behoort, de voorzitter van de betrokken commissie van advies of van de betrokken bijzondere groep, of diens plaatsvervanger, zich tegen vervanging van het betrokken amendement verklaart; de betrokken secretaris of voorzitter of diens plaatsvervanger, is ook tot intrekking van het amendement bevoegd.

48.6. Het hoofdbestuur is bevoegd in deze vergadering nota's van wijziging vast te stellen.

48.7. De algemene vergadering besluit over:

1. alle vervangende amendementen;
2. alle door de afdelingen, commissies van advies en bijzondere groepen ingediende amendementen die niet zijn vervangen, voor zover deze ingevolge het in artikel 48.3 onder 2 bepaalde bij het hoofdbestuur zijn ingediend en niet zijn ingetrokken;
3. de voorstellen zoals deze na de behandeling van de amendementen en met inachtneming van

de nota's van wijziging luiden.

48.8. Het hoofdbestuur maakt de amendementen en vervangende amendementen waarover de algemene vergadering dient te besluiten, alsmede de nota's van wijziging zo spoedig mogelijk bekend.

48.9. Indien het hoofdbestuur ingevolge artikel 48.1 heeft besloten dat de ondercentrales worden betrokken in de besluitvormingsprocedure, worden de amendementen tot de indiening waarvan de ledenvergaderingen van de afdelingen ingevolge artikel 48.2 hebben besloten, tevens schriftelijk ter kennis gebracht van het bestuur van de ondercentrale waartoe de afdeling behoort; vervolgens vergadert de centralevergadering van de ondercentrale vóór de in artikel 48.3 bedoelde centralevergadering van de kamercentrale; de centralevergadering van de ondercentrale kan met gewone meerderheid van stemmen besluiten tot vervanging als nader omschreven in artikel 48.3 onder 1. Deze vervangende amendementen worden schriftelijk ter kennis gebracht van het bestuur van de kamercentrale waartoe de ondercentrale behoort, waarbij de aldus vervangen amendementen geacht worden te zijn ingetrokken. Vervolgens besluit de centralevergadering van de kamercentrale overeenkomstig artikel 48.3 onder 1 en 2 met betrekking tot de door afdelingen ingediende amendementen die niet zijn vervangen en de vervangende amendementen die door de ondercentrales zijn ingediend.

48.10. De besturen van ondercentrales zijn gevoegd in onderling overleg te bepalen dat de centralevergaderingen van een aantal ondercentrales gezamenlijk zullen worden gehouden.

48.11. Van het houden van centralevergaderingen van ondercentrales kan binnen een kamercentrale worden afgezien, indien de besturen van alle betrokken ondercentrales daartoe besluiten; in dat geval wordt slechts de in artikel 48.3 bedoelde vergadering van de kamercentrale gehouden.

Artikel 49: *Afgevaardigden*

49.1. Bij benoeming van afgevaardigden als bedoeld in artikel 20.5 van de statuten, benoemt de ledenvergadering één of meer plaatsvervangers, al dan niet per afgevaardigde.

49.2. Indien de ledenvergadering meer dan één afgevaardigde benoemt, kan zij tevens vaststellen hoeveel stemmen iedere afgevaardigde met inachtneming van het in artikel 20 van de statuten bepaalde aantal stemmen ter algemene vergadering zal uitbrengen; toezicht op de naleving van zodanig besluit berust bij de afgevaardigden van de afdeling zelf.

49.3. Afgevaardigden kunnen hun vertegenwoordiging overdragen aan andere afgevaardigden van dezelfde of van een andere afdeling.

49.4. De voorzitter kan van iedere afgevaardigde verlangen dat deze zijn bevoegdheid aantoonst, bij gebreke waarvan de betrokken afgevaardigde geen stemmen meer mag uitbrengen.

49.5. Deze bepalingen zijn van overeenkomstige toepassing op de afgevaardigden naar de centralevergaderingen als bedoeld in artikel 24.2.

Hoofdstuk VIII: Partijraad

Artikel 50: *Samenstelling*

50.1. De partijraad bestaat uit:

1. de ereleden van de VVD;
2. de leden van het hoofdbestuur;
3. de leden van de VVD die zitting hebben in de Staten-Generaal en in het Europese Parlement;
4. vijftien door het hoofdbestuur benoemde leden;
5. de voorzitters van de kamercentrales of, indien deze zijn verhinderd dan wel uit anderen hoofde deel uitmaken van de partijraad, hen die door de jaarlijkse centralevergadering als hun plaatsvervanger zijn aangewezen;
6. een aantal door de jaarlijkse centralevergadering van elke kamercentrale te benoemen afgevaardigden, waarbij elke kamercentrale één lid benoemt voor elke keer dat het aantal leden dat op 1 januari van het lopende jaar is ingeschreven bij de afdelingen die tot de desbetreffende kamercentrale behoren, deelbaar is door 1,5 procent van het totale ledental van de VVD, waarbij de uitkomst naar boven wordt afgerond tot een geheel getal; de aspirant-leden worden bij de bepaling van het aantal afgevaardigden buiten beschouwing gelaten;
7. twee bestuursleden van de stichting „Organisatie Vrouwen in de VVD”, te benoemen door het bestuur van deze stichting, en twee andere vrouwelijke leden van de VVD, te benoemen door het bestuur en de adviesraad van deze stichting gezamenlijk.

50.2. Voorzitter van de partijraad is de voorzitter van de VVD of hij die hem vervangt; secretaris van de partijraad is de algemeen secretaris of hij die hem vervangt.

Artikel 51: *Zittingsduur*

51.1. De door het hoofdbestuur ingevolge artikel 50.1 onder 4 benoemde leden van de partijraad hebben zitting voor een periode van drie jaar en zijn telkens herbenoembaar.

51.2. De leden van de partijraad, bedoeld in arti-

kel 50.1 onder 6 en 7 worden benoemd voor de tijd van drie jaar; elk jaar treedt een derde of nagenoeg een derde van deze leden af volgens een door het hoofdbestuur, voor zover nodig bij loting op te maken rooster; deze leden van de partijraad zijn eenmaal terstond herbenoembaar.

51.3. Ingeval van wijziging van het aantal door een centralevergadering van een kamercentrale te benoemen leden van de partijraad kan, als gevolg van aanpassing door het hoofdbestuur van het in artikel 51.2 vermelde rooster, de zittingsduur aan beperking onderhevig zijn; de leden die aldus na één of twee jaar aftreden, zijn tweemaal herbenoembaar.

51.4. Ingeval van vermindering van het aantal door een centralevergadering van een kamercentrale te benoemen leden van de partijraad wordt de in artikel 51.2 vermelde zittingsduur niet ingekort.

51.5. In een tussentijds openvallende plaats wordt, behoudens ingeval van vermindering van het aantal leden ingevolge artikel 50.1 onder 6, voorzien in de eerstvolgende vergadering van het orgaan dat tot benoeming bevoegd is, voor de overblijvende zittingsduur van degene wiens plaats is opgevalven; indien in zodanig geval de benoeming plaats vindt voor minder dan twee jaar, is de betrokkene tweemaal terstond herbenoembaar.

Artikel 52:

Spreek- en stemrecht

52.1. In een vergadering van de partijraad mogen het woord voeren:

1. de leden van de partijraad;
2. de leden van de VVD die zitting hebben in een door het hoofdbestuur ingestelde commissie als bedoeld in artikel 60, alsmede leden van het bestuur van een bijzondere groep als bedoeld in artikel 78.1;
3. de leden van de VVD die daartoe op grond van hun bijzondere deskundigheid ten minste één week voor de vergadering door het bestuur van een kamercentrale bij het hoofdbestuur zijn voorgedragen.

52.2. Het hoofdbestuur kan besluiten dat ook andere leden van de VVD in een vergadering van de partijraad het woord mogen voeren.

52.3. De leden van de partijraad bedoeld in artikel 50.1 onder 2, 5, 6 en 7 hebben stemrecht; dit stemrecht is persoonlijk en niet overdraagbaar; indien de partijraad het hoofdbestuur advies geeft, hebben de leden van het hoofdbestuur geen stemrecht.

Artikel 53:

Bijeenroeping

53.1. De voorzitter roept de partijraad bijeen zo

dikwijls hij dit wenselijk oordeelt, maar in beginsel tweemaal per jaar.

53.2. Voorts roept de voorzitter de partijraad bijeen op verzoek van ten minste tien leden van de partijraad; indien aan zodanig verzoek niet binnen een maand na ontvangst van het verzoek gevolg is gegeven, kunnen de verzoekers zelf tot die bijeenroeping overgaan.

Hoofdstuk IX: Beroep

Artikel 54:

Commissie van beroep

54.1. Tot leden van de commissie zijn benoembaar de leden van de VVD; aftredende leden zijn terstond herbenoembaar.

54.2. Het lidmaatschap van de commissie is onverenigbaar met het lidmaatschap van het hoofdbestuur.

54.3. Tot het stellen van kandidaten voor de commissie van beroep zijn bevoegd het hoofdbestuur en de ledenvergaderingen van de afdelingen.

54.4. In de beschrijvingsbrief voor de desbetreffende jaarlijkse algemene vergadering geeft het hoofdbestuur kennis wie het kandidaat stelt als voorzitter, lid en plaatsvervanger, onder mededeling van de bevoegdheid van de ledenvergaderingen van de afdelingen voor elke te voorziene plaats één kandidaat te stellen, van wie naam, woonplaats, afdeling en een schriftelijke bereidverklaring de kandidatuur te aanvaarden binnen een door het hoofdbestuur vast te stellen termijn van tenminste zes weken dienen te zijn ingediend bij de algemeen secretaris; de namen van de gestelde kandidaten worden zo spoedig mogelijk na afloop van deze termijn bekend gemaakt.

54.5. In een tussentijds opgevalven of openvallende plaats wordt voorzien door de eerstvolgende jaarlijkse algemene vergadering waarin in deze plaats kan worden voorzien.

54.6. Het (plaatsvervangend) lidmaatschap van de commissie eindigt door:

1. beëindiging van het lidmaatschap van de VVD;
2. schriftelijke opzegging;
3. benoeming tot lid van het hoofdbestuur;
4. het bereiken van de leeftijd van 70 jaar.

De algemeen secretaris voorziet in het secretariaat van de commissie.

Artikel 55:

Bevoegdheden

55. Behoudens in de in artikel 32.2 van de statuten vermelde gevallen neemt de commissie van beroep kennis van en doet onherroepelijk uitspraak in beroep dat is ingesteld tegen:

1. een besluit van het hoofdbestuur tot schorsing van een lid van het bestuur van een afdeling in de uitoefening van zijn functie, als bedoeld in artikel 18.1 van dit reglement;
2. een onthouding van goedkeuring door het hoofdbestuur aan een of meer bepalingen van een reglement van een bijzondere groep of een wijziging daarin, als bedoeld in artikel 78.1 van dit reglement.

Artikel 56:
Werkwijze

56.1. Voor de behandeling van het beroep wordt degene die beroep heeft ingesteld onderscheidenlijk het bestuur van de afdeling of centrale die beroep heeft ingesteld alsmede, indien het beroep betreft tegen een besluit van een ledenvergadering van een afdeling, het bestuur van die afdeling met inachtneming van een termijn van ten minste één week bij aangetekende brief opgeroepen; indien het beroep is ingesteld tegen een besluit van het hoofdbestuur, draagt de algemeen secretaris er voor zorg dat het hoofdbestuur vertegenwoordigd is.

56.2. Ongeacht of de opgeroepen zijn verschenen, is de commissie bevoegd het beroep in behandeling te nemen en uitspraak te doen, dan wel te besluiten tot uitstel of aanhouding van de behandeling.

56.3. De betrokkenen hebben de bevoegdheid leden van de VVD als getuigen ter zitting mee te brengen, die dan moeten worden gehoord.

56.4. De commissie kan met eenparigheid van stemmen besluiten zich, al dan niet gevraagd, te wenden tot niet-leden van de VVD om inlichtingen in te winnen.

Artikel 57:
Uitspraak

57.1. De commissie doet uitspraak onder vermelding van de gronden waarop de uitspraak rust.

57.2. De algemeen secretaris zendt afschriften van de uitspraak bij aangetekende brief, aan de betrokkenen toe.

Hoofdstuk X: Commissies

Artikel 58:
Landelijke propagandacommissie

58.1. Er is een landelijke propagandacommissie (LPC) die is belast met de voorbereiding van al hetgeen betrekking heeft op stelselmatige propaganda.

58.2. De landelijke propagandacommissie bestaat uit:

1. de voorzitter, die door het hoofdbestuur wordt benoemd uit de leden van het dagelijks bestuur;
2. de leden van de besturen van de kamercentrales die ingevolge het bepaalde in artikel 10.4 in het bijzonder zijn belast met de taken van de kamercentrale op het gebied van de propaganda;
3. een vertegenwoordigster van de stichting „Organisatie Vrouwen in de VVD”, te benoemen door het bestuur van deze stichting;
4. een vertegenwoordiger van de Vereniging van Staten- en Raadsleden van de Volkspartij voor Vrijheid en Democratie, te benoemen door het bestuur van deze vereniging;
5. een of meer andere leden, voor zover deze door het hoofdbestuur op voordracht van het dagelijks bestuur worden benoemd.

58.3. De commissie geeft adviezen aan het hoofdbestuur en bevordert de propaganda-activiteiten van de kamercentrales, ondercentrales en afdelingen overeenkomstig de door het hoofdbestuur vastgestelde richtlijnen.

58.4. De commissie legt ten minste drie maanden voor elke verkiezing aan het hoofdbestuur een plan voor de verkiezingscampagne voor; dit plan dient ten minste te omvatten de grondgedachte waarop de campagne zal worden gevoerd, alsmede de strategie, de wijze van uitvoering en de kosten van de te voeren campagne.

58.5. Een lid van de commissie neemt niet deel aan de besluitvorming indien dit lid zelf, dan wel een onderneming waarin het lid een functie bekleedt of waarbij het direct of indirect financieel betrokken is, direct of indirect financieel belang heeft of kan hebben bij het te nemen besluit; een opdracht tegen betaling, waartoe de commissie heeft geadviseerd of besloten, mag niet worden verleend aan een persoon die bij de besluitvorming in de commissie betrokken was, noch aan een onderneming waarin een persoon, die bij de besluitvorming in de commissie betrokken was, een functie bekleedt, dan wel direct of indirect financieel belang heeft.

Artikel 59:
Landelijke commissie vorming en scholing

59.1. Er is een landelijke commissie vorming en scholing (LCV) die is belast met de voorbereiding van al hetgeen betrekking heeft op stelselmatige vorming en scholing.

59.2. De landelijke commissie vorming en scholing bestaat uit:

1. de voorzitter, die door het hoofdbestuur wordt benoemd uit de leden van het dagelijks bestuur;
2. de leden van de besturen van de kamercentrales die ingevolge het bepaalde in artikel 10.5 in het bijzonder zijn belast met de taken van de kamercentrale op het gebied van vorming en scholing;

3. een vertegenwoordigster van de stichting „Organisatie Vrouwen in de VVD”, te benoemen door het bestuur van deze stichting;

4. een vertegenwoordiger van de Vereniging van Staten- en Raadsleden van de Volkspartij voor Vrijheid en Democratie, te benoemen door het bestuur van deze vereniging;

5. een of meer andere leden, voor zover deze door het hoofdbestuur op voordracht van het dagelijks bestuur worden benoemd.

59.3. De commissie geeft adviezen aan het hoofdbestuur en bevordert de vormings- en scholingsactiviteiten van de kamercentrales, ondercentrales en afdelingen overeenkomstig de door het hoofdbestuur vastgestelde richtlijnen.

59.4. De commissie legt telkenjare uiterlijk in november aan het hoofdbestuur een volledig plan voor de in het volgend kalenderjaar te ontwikkelen vormings- en scholingsactiviteiten voor.

59.5. Artikel 58.5 is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 60:

Commissies van advies

60.1. Het hoofdbestuur kan commissies instellen ter bestudering van bepaalde onderwerpen en het geven van advies daarover; ten minste de helft van het aantal leden wordt door het hoofdbestuur uit de door de besturen van de kamercentrales schriftelijk voorgedragen kandidaten benoemd, tenzij de besturen van de kamercentrales niet voldoende kandidaatleden hebben voorgedragen; bij spoedeisende zaken zal het hoofdbestuur de vrijheid hebben zelf een commissie samen te stellen.

60.2. Elke commissie brengt jaarlijks een beknopt schriftelijk verslag van haar werkzaamheden uit, dat als bijlage van het jaarverslag van het hoofdbestuur aan de jaarlijkse algemene vergadering wordt overgelegd.

60.3. Deze commissies worden ontbonden op de dag van de verkiezing van leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Hoofdstuk XI: Periodieken en propagandadrukwerk

Artikel 61:

Partij-orgaan

61.1. De algemene vergadering kan besluiten tot het uitgeven of doen uitgeven van een partij-orgaan.

61.2. De hoofdredacteur van zodanig partij-orgaan wordt benoemd door het hoofdbestuur en legt telkenjare verantwoording van het door hem gevoerde beleid af aan de jaarlijkse algemene vergadering.

Artikel 62:

Periodieken van afdelingen en centrales

62.1. Centrales die een periodiek of mededelingenblad uitgeven of doen uitgeven dienen van elke aflevering een exemplaar aan de algemeen secretaris te doen toekomen; afdelingen die een periodiek of mededelingenblad uitgeven of doen uitgeven dienen van elke aflevering een exemplaar te doen toekomen aan de algemeen secretaris en aan de secretaris van de kamercentrale waartoe de afdeling behoort.

62.2. Het bestuur van de afdeling (centrale) die zodanig periodiek of mededelingenblad uitgeeft of doet uitgeven is verantwoordelijk voor de inhoud daarvan.

62.3. In elke aflevering dient duidelijk te zijn vermeld onder verantwoordelijkheid van welk bestuur het periodiek of mededelingenblad is uitgegeven.

Artikel 63:

Propagandadrukwerk en affiches

Propagandadrukwerk, advertenties en affiches behoeven voor publicatie goedkeuring van het hoofdbestuur.

Hoofdstuk XII: Geldmiddelen

Artikel 64:

Hoogte van de jaarlijkse bijdrage

64.1. Op voorstel van het hoofdbestuur stelt de algemene vergadering de hoogte van de jaarlijkse bijdrage vast voor:

1. gewone leden van 18 tot 27 jaar;
2. gewone leden van 27 tot 65 jaar;
3. gewone leden van 65 jaar en ouder;
4. voor aspirant-leden;
5. voor gewone leden die tot het gezin van een gewoon lid, een erelid of lid van verdienste behoren en bij dit lid inwonen.

64.2. Voor de bepaling van de jaarlijkse bijdrage geldt de leeftijd die wordt bereikt in het jaar waarop die bijdrage betrekking heeft.

64.3. Ereleden en leden van verdienste zijn vrijgesteld van de verplichting een jaarlijkse bijdrage te voldoen.

64.4. Indien een nieuw lid zich aanmeldt na 30 juni van enig jaar, maar voor 31 oktober, wordt dit lid slechts de helft van de door de algemene vergadering vastgestelde bedragen verschuldigd; indien een nieuw lid zich aanmeldt na 31 oktober van enig jaar, wordt dit lid over het lopende kalenderjaar geen bijdrage verschuldigd, maar wordt het, ook ingeval van opzegging voor 1 januari van het volgend jaar, de volle jaarlijkse bijdrage over dat volgende jaar verschuldigd.

64.5. De ledenvergadering van een afdeling is bevoegd een jaarlijkse bijdrage vast te stellen, waarvan het bedrag hoger is dan de door de algemene vergadering vastgestelde bedragen. Dit meerdere gedeelte wordt door het hoofdbestuur in zijn geheel aan de betrokken afdeling afgedragen.

Artikel 65:

Betaling van de jaarlijkse bijdrage

65.1. De jaarlijkse bijdrage van de leden is verschuldigd per 1 februari van het desbetreffende jaar.

65.2. Het hoofdbestuur draagt ervoor zorg dat jaarlijks ten minste één maand voor 1 februari aan de leden een eerste verzoek is gezonden tot betaling van de jaarlijkse bijdrage vóór 1 februari.

65.3. Het hoofdbestuur draagt ervoor zorg dat aan de leden van wie het lidmaatschap is aangevraagd na de verzending van het in artikel 65.2 bedoelde verzoek, een verzoek wordt toegezonden van de jaarlijkse bijdrage binnen een maand te betalen.

65.4. De leden die niet aan het in artikel 65.2 onderscheidenlijk 65.3 bedoelde eerste verzoek hebben voldaan, ontvangen door de zorg van het hoofdbestuur een tweede en, zo nodig, nog een derde verzoek tot betaling, welk laatste verzoek kan worden belast met kosten.

65.5. Indien een lid ten minste drie maanden na verzending van het eerste en ten minste vier weken na verzending van het derde verzoek tot betaling, in gebreke is met de voldoening van de jaarlijkse bijdrage, kan het hoofdbestuur de toezending van het partij-orgaan als bedoeld in artikel 61.1 doen eindigen.

65.6. Indien een lid vier weken na verzending van het derde verzoek tot betaling in gebreke is met de voldoening van de jaarlijkse bijdrage, stelt het hoofdbestuur het bestuur van de afdeling waartoe het lid behoort, hiervan in kennis.

65.7. Indien het bestuur van de afdeling waartoe het lid behoort, de jaarlijkse bijdrage van het lid ontvangt, voldoet het deze geheel aan het hoofdbestuur.

65.8. Het bestuur van de afdeling waartoe het lid behoort, onderscheidenlijk het hoofdbestuur voor wat betreft de leden die niet tot een afdeling behoren, is bevoegd aan een lid op diens verzoek

1. gehele of gedeeltelijke vrijstelling van de verplichting tot betaling van de jaarlijkse bijdrage te verlenen;

2. betaling van de jaarlijkse bijdrage in termijnen toe te staan.

In vorengenoemde gevallen voldoet het bestuur van de afdeling waartoe het lid behoort onderscheidenlijk het hoofdbestuur tijdig de gehele jaarlijkse bijdrage, bij voorkeur met gebruikma-

king van de daartoe aan dat lid bij het verzoek om betaling toegezonden stortings-/acceptgirokaart; indien termijnbetalingen zijn toegestaan worden deze geïnd door het bestuur dat deze toestemming heeft verleend.

65.9. De algemeen secretaris zendt ten minste drie maal per jaar aan de secretarissen van de afdelingen opgaven van de betalingen die afwijken van de door de algemene vergadering vastgestelde jaarlijkse bijdragen en van de achterstanden die in de betaling van die bijdragen zijn opgetreden.

Artikel 66:

Geldmiddelen van afdelingen en centrales

66.1. Het hoofdbestuur draagt van de ontvangen jaarlijkse bijdragen jaarlijks aan de afdelingen, de ondercentrales en de kamercentrales de gedeelten of de bedragen af die door de algemene vergadering zijn vastgesteld; deze gedeelten of bedragen kunnen voor afdelingen die samenvallen met een ondercentrale of kamercentrale anders zijn dan voor de overige afdelingen.

66.2. Voor 1 april van elk jaar worden door het hoofdbestuur voorschotten op de af te dragen bedragen aan de afdelingen, ondercentrales en kamercentrales betaald; de definitieve afrekening vindt uiterlijk 1 april van het daarana volgende jaar plaats.

66.3. De algemeen secretaris zendt eenmaal per jaar aan de afdelingen, ondercentrales en kamercentrales gespecificeerde opgaven van de af te dragen bedragen.

66.4. Het hoofdbestuur is bevoegd de afdrachten ingevolge artikel 66.1 en 66.2 op te schorten zolang de desbetreffende afdeling, ondercentrale of kamercentrale niet heeft voldaan aan haar verplichtingen ingevolge artikel 7 een exemplaar van het jaarverslag en van de rekening en verantwoording aan het hoofdbestuur toe te zenden.

66.5. De statencentrales en districtscentrales voorzien voor zover nodig in hun financiën door besluit van de centralevergadering, waarbij de centralevergadering de keus heeft tussen:

1. financiering van de activiteiten door vaststelling van een omslag per activiteit;
2. vaststelling van een jaarlijkse omslag over de afdelingen die tot de centrale behoren.

66.6. Het hoofdbestuur kan bepalen dat aan afdelingen en centrales die daarvoor naar zijn oordeel in aanmerking komen, een geldelijke bijdrage wordt toegekend.

66.7. Het bestuur van een kamercentrale kan bepalen dat aan afdelingen en centrales die daarvoor naar zijn oordeel in aanmerking komen, een geldelijke bijdrage wordt toegekend.

66.8. De penningmeesters van afdelingen en centrales volgen bij het opstellen van de rekening en verantwoording de algemene richtlijnen die daartoe door of namens het hoofdbestuur worden gegeven.

Artikel 67:

Kostenvergoedingen

Leden die in opdracht van een orgaan van de VVD, een centrale of een afdeling werkzaamheden verrichten of reizen, kunnen aanspraak maken op vergoeding van de daarbij gemaakte noodzakelijke kosten; deze kosten komen ten laste van de VVD, de centrale of de afdeling, al naar gelang het orgaan dat de opdracht heeft verstrekt een orgaan is van de VVD, een centrale of een afdeling; overigens kan een lid van een bestuur als zodanig niet worden gesalarieerd.

Hoofdstuk XIII: Secretariaten

Artikel 68:

Algemeen secretariaat

68.1. De algemeen secretaris is belast met de dagelijkse leiding van het algemeen secretariaat.

68.2. Het hoofdbestuur benoemt en ontslaat de bezoldigde staffunctionarissen van de VVD, die hun taak verrichten onder verantwoordelijkheid van het hoofdbestuur en onder het onmiddellijk toezicht van het dagelijks bestuur; zij moeten lid zijn van de VVD.

68.3. Het dagelijks bestuur benoemt en ontslaat het overige personeel van de VVD.

68.4. De staffunctionarissen en het overige personeel van de VVD vormen het algemeen secretariaat.

68.5. Het dagelijks bestuur komt de bezoldiging en de overige arbeidsvoorwaarden met de leden van het algemeen secretariaat overeen.

68.6. De leden van het algemeen secretariaat mogen geen bestuursfuncties in de VVD vervullen en geen deel uitmaken van enig vertegenwoordigend lichaam.

Artikel 69:

Taakomschrijving secretarissen

69.1. De algemeen secretaris en de secretarissen van afdelingen en centrales voeren de briefwisseling die de VVD onderscheidenlijk de afdelingen en centrales aangaan en houden notulen, verslagen of besluitenlijsten bij van de vergaderingen die zij in hun hoedanigheid bijwonen.

69.2. De algemeen secretaris en de secretarissen van afdelingen en centrales zijn voorts belast met de overige administratieve werkzaamheden van de VVD onderscheidenlijk de afdelingen en cen-

trales, waartoe voor wat de afdelingen betreft, wordt gerekend het nagaan van de juistheid van de overeenkomstig de artikelen 1.4, 1.5, 65.9 en 66.3 ontvangen lijst van leden die tot de afdeling behoren en opgaven alsmede het verwerken van de mutaties in het adressenbestand van de afdeling.

69.3. De secretarissen van afdelingen en centrales volgen bij het vervullen van hun taak de algemene richtlijnen die daartoe door of namens het hoofdbestuur worden gegeven.

Artikel 70:

Bezoldigde functionarissen

70.1. De administratieve werkzaamheden van afdelingen en centrales kunnen onder verantwoordelijkheid van het bestuur en onder het onmiddellijk toezicht van de secretaris worden opgedragen aan door de afdeling onderscheidenlijk centrale bezoldigde functionarissen.

70.2. Het bestuur van de afdeling of centrale benoemt en ontslaat deze functionarissen en komt de bezoldiging en de overige arbeidsvoorwaarden met deze functionarissen overeen.

70.3. De ingevolge artikel 70.2 benoemde functionarissen moeten lid zijn van de VVD en mogen geen bestuursfuncties in de VVD vervullen en geen deel uitmaken van enig vertegenwoordigend lichaam, behoudens voorafgaande toestemming van het hoofdbestuur.

Hoofdstuk XIV: Stemmingen

Artikel 71:

Deelnemingsbevoegdheid

71.1. Een stemming in enig orgaan van de VVD is slechts geldig in een reglementair belegde vergadering over reglementair aan de orde zijnde onderwerpen.

71.2. Aan een stemming mogen slechts deelnemen:

1. in vergaderingen van het dagelijks bestuur, het hoofdbestuur en besturen van afdelingen en centrales: de leden van het bestuur,
2. in ledenvergaderingen van afdelingen: de erleden, leden van verdienste en gewone leden van die afdeling,

3. in algemene vergaderingen en centralevergaderingen: de afgevaardigden of hun plaatsvervangers,

4. in de partijraad, commissies en andere organen: de leden van deze organen, tenzij het stemrecht hen ingevolge enige bepaling van de statuten en de reglementen van de VVD niet toekomt in het betrokken orgaan of de betrokken vergadering, een en ander voor zover zij de presentielijst van de vergadering, indien deze wordt bijgehouden hebben getekend.

Artikel 72:
Stemming over zaken

72.1. Over zaken wordt, overeenkomstig een daartoe door de vergadering te nemen beslissing, mondeling, bij handopsteken, bij opsteken van stembriefjes of door het werpen van stembriefjes in afzonderlijke stemmandjes gestemd.

72.2. Wanneer bij handopsteken of opsteken van stembriefjes wordt gestemd, zal het oordeel over de vraag of het in stemming gebrachte voorstel is aangenomen of verworpen bindend zijn, indien dit oordeel wordt vastgesteld door het door de voorzitter benoemde stembureau of bij gebreke daarvan door de leden van het bestuur die zitting hebben aan de bestuurstafel eenparig met de voorstellers; bij gebreke van eenparigheid of bij twijfel, ook na herstemming op dezelfde wijze, dient mondeling of door het werpen van stembriefjes in afzonderlijke stemmandjes te worden gestemd.

72.3. Indien wordt gestemd door het werpen van stembriefjes in afzonderlijke stemmandjes, dienen ten minste drie stemmandjes te worden geplaatst, waarbij telkens ten minste één stemmandje is bestemd om daarin de voorstemmen, de tegenstemmen onderscheidenlijk de blanco stemmen door inwerping van stembriefjes uit te brengen; bij ieder stemmandje is in een duidelijk leesbaar opschrift vermeld of de daarin te werpen stembriefjes zullen gelden als voor-, tegen- of blanco stemmen; stemopneming geschiedt door of onder toezicht van een door de voorzitter van de vergadering aangewezen stembureau van ten minste drie tot de desbetreffende stemming toegelaten personen.

72.4. Stembriefjes die afwijken van de stembriefjes die voor de desbetreffende stemming aan de stemgerechtigden zijn uitgereikt of die niet het nummer of waarmerk dragen dat voor de desbetreffende stemming door of vanwege de voorzitter van de vergadering is aangewezen, zijn van onwaarde.

72.5. Beslist wordt bij meerderheid van de uitgebrachte stemmen, waarbij de blanco stemmen en ongeldige stemmen niet in aanmerking worden genomen; indien de stemmen staken wordt het in stemming gebrachte voorstel geacht te zijn verworpen.

Artikel 73:
Enkelvoudige kandidatuur

Indien voor een benoeming of voordracht slechts één persoon is kandidaat gesteld, wordt deze persoon door de voorzitter benoemd verklaard.

Artikel 74:
Stemming over personen voor de vervulling van één plaats

74.1. Indien voor een benoeming of voordracht meer dan één persoon is kandidaat gesteld, vindt stemming tussen deze personen plaats; gestemd wordt, overeenkomstig een daartoe door de vergadering te nemen beslissing, door invulling van een stembriefje, dat een duidelijke aanwijzing van de persoon moet bevatten en dat in een stemmandje moet worden geworpen, of door het werpen van stembriefjes in afzonderlijke stemmandjes; in het laatste geval worden ten minste zoveel stemmandjes geplaatst als er personen zijn kandidaat gesteld alsmede een stemmandje voor het inwerpen van de blanco stemmen; bij elk stemmandje is in een duidelijk leesbaar opschrift vermeld op welke persoon wordt gestemd door inwerping van stembriefjes in het desbetreffende stemmandje, dan wel of door inwerping van de stembriefjes in het desbetreffende stemmandje deze stemmen zullen worden gerekend tot de blanco stemmen; overigens is het bepaalde in het slot van artikel 72.3 en van artikel 72.4 van overeenkomstige toepassing.

74.2. Beslist wordt bij volstreekte meerderheid van stemmen; wanneer niemand bij de eerste stemming de volstreekte meerderheid behaalt, vindt een tweede stemming plaats tussen de vier personen die bij de eerste stemming de hoogste aantallen stemmen op zich verenigd hebben; zijn bij de eerste stemming slechts op drie of vier personen stemmen uitgebracht, dan vindt de tweede stemming plaats tussen de twee personen op wie de hoogste aantallen stemmen zijn uitgebracht.

74.3. Wanneer ook bij de tweede stemming geen volstreekte meerderheid wordt verkregen, heeft een derde stemming plaats tussen de twee personen die bij de tweede stemming de meeste stemmen op zich verenigd hebben.

74.4. Indien bij de eerste stemming niet is uitgemaakt tussen wie overgestemd moet worden als gevolg van een gelijk aantal stemmen op verschillende personen, heeft er nog een tussenstemming plaats om hierover te beslissen.

74.5. Indien bij zulk een tussenstemming of bij een stemming tussen twee personen de stemmen staken, beslist het lot, waarbij de voorzitter de wijze van loting bepaalt, met dien verstande evenwel dat, indien het een stemming voor een voordracht betreft, bij een gelijk aantal stemmen op alle personen op wie stemmen zijn uitgebracht al deze personen met onderling gelijke rangorde en in een door de voorzitter bij loting vast te stellen volgorde worden voorgedragen aan het orgaan dat tot benoeming bevoegd is.

Artikel 75:

Stemming over personen voor de gelijktijdige vervulling van meer dan een plaats

75.1. Indien voor een aantal benoemingen, waarover gelijktijdig kan worden besloten, meer personen zijn kandidaat gesteld dan er te vervullen plaatsen zijn, vindt de stemming tussen deze personen gelijktijdig plaats; gestemd wordt door invulling van een stembriefje dat een duidelijke aanwijzing van de personen moet bevatten en dat in een stemmandje moet worden geworpen; overigens zijn het slot van artikel 72.3 en artikel 72.4 van overeenkomstige toepassing.

75.2. Op elk stembriefje mogen niet meer namen worden vermeld dan er te vervullen plaatsen zijn; wanneer eenzelfde naam meer dan een keer op een stembriefje is ingevuld, wordt deze naam slechts eenmaal geteld; stembriefjes waarop meer namen zijn ingevuld dan er te vervullen plaatsen zijn, zijn van onwaarde.

75.3. De personen die in de eerste stemming de grootste aantallen stemmen op zich hebben verenigd worden benoemd verklaard, mits het aantal stemmen dat zij op zich hebben verenigd groter is dan de helft van het aantal geldige stembriefjes.

75.4. Indien bij de eerste stemming minder personen de bij artikel 75.3 vereiste meerderheid behalen dan er te vervullen plaatsen zijn, vindt een tweede stemming plaats tussen tweemaal zoveel personen als er te vervullen plaatsen zijn overgebleven of zoveel minder als nog kandidaten zijn overgebleven; voor deze tweede stemming komen in aanmerking de personen die in de eerste stemming de grootste aantallen stemmen op zich verenigden zonder de bij artikel 75.3 vereiste meerderheid te behalen.

75.5. Indien bij de eerste stemming niet is uitgemaakt tussen wie overgestemd moet worden als gevolg van een gelijk aantal stemmen, op verschillende personen, worden al deze personen in de tweede stemming betrokken; artikel 75.3 is van overeenkomstige toepassing.

75.6. Bij de eventueel te houden derde stemming is artikel 75.4 van overeenkomstige toepassing; indien bij de tweede stemming niet is uitgemaakt tussen wie overgestemd moet worden als gevolg van een gelijk aantal stemmen op verschillende personen, heeft er nog een tussenstemming plaats om hierover te beslissen; na de derde stemming worden benoemd verklaard de personen die de meeste stemmen op zich hebben verenigd.

75.7. Indien bij een tussenstemming of bij een derde stemming de stemmen staken, beslist het lot, waarbij de voorzitter de wijze van loting bepaalt.

75.8. Bij de stemming ingevolge het bepaalde in

artikel 75.4, 75.5, 75.6 en 75.7 kan de vergadering bepalen dat wordt gestemd door het werpen van stembriefjes in afzonderlijke stemmandjes; de twee laatste zinsneden van artikel 74.1 zijn dan van overeenkomstige toepassing.

75.9. Indien de herbenoeming van een persoon statutair of reglementair afhankelijk is gesteld van een versterkte meerderheid van stemmen, wordt telkens indien toepassing van artikel 75.3, 75.4 en 75.6 plaatsvindt, nagegaan of de betrokken persoon deze versterkte meerderheid van stemmen op zich heeft verenigd; de betrokkene wordt niet eerder benoemd verklaard dan nadat hij in enige stemming ingevolge artikel 75.3, 75.4 of 75.6 de versterkte meerderheid van stemmen op zich heeft verenigd en wordt bij de vaststelling van het resultaat van de laatste stemming buiten beschouwing gelaten indien hij bij die stemming niet de versterkte meerderheid van stemmen op zich heeft verenigd; de regeling met betrekking tot de personen die overeenkomstig artikel 75.3, 75.4 en 75.6 voor herstemming in aanmerking komen, blijft onverkort van toepassing.

Artikel 76:

Stemming bij kandidaatstelling voor vertegenwoordigende lichamen

76.1. Bij de opstelling van een kandidatenlijst voor een vertegenwoordigend lichaam of van een advieslijst daarvoor wordt over elke plaats afzonderlijk besloten.

76.2. Bij de opstelling van een kandidatenlijst voor vertegenwoordigende lichamen of van een advieslijst daarvoor wordt, indien voor een bepaalde plaats op de lijst slechts één persoon is voorgedragen, die persoon voor die plaats kandidaat gesteld onderscheidenlijk geadviseerd.

76.3. Indien voor een bepaalde plaats op de lijst meer dan één persoon is voorgedragen, vindt een eerste vrije stemming plaats waarbij gestemd kan worden op alle personen die zich overeenkomstig een reglement van de VVD bereid hebben verklaard voor de desbetreffende plaats een (voorlopige) kandidatuur in overweging te nemen en als zodanig op de groslijst zijn vermeld.

76.4. Gestemd wordt, overeenkomstig een daartoe door de vergadering te nemen beslissing, op de wijzen als vermeld in artikel 74.1 met dien verstande dat behoudens een aantal stemmandjes waarbij in duidelijk leesbaar opschrift de namen zijn vermeld van tijdens de beraadslaging genoemde personen en een stemmandje voor het uitbrengen van blanco stemmen, ook een stemmandje met het opschrift „overigen” wordt geplaatst, waarin door middel van stembriefjes die een duidelijke aanwijzing van een persoon moeten bevatten, stemmen kunnen worden uitgebracht op andere voor deze plaats op de kandida-

tenlijst of advieslijst in aanmerking komende personen dan degenen wier namen tijdens de beraadslagingen zijn genoemd; het bepaalde in het slot van artikel 72.3 en in artikel 72.4 is van overeenkomstige toepassing.

76.5. Voorts is artikel 74.2, 74.3 en 74.4 van overeenkomstige toepassing.

76.6. Indien in een reglement van de VVD een grotere meerderheid dan de volstreekte meerderheid wordt vereist, kan bij dat reglement worden voorgeschreven dat terstond een tussenstemming plaatsvindt.

76.7. Bovenstaande bepalingen zijn van overeenkomstige toepassing in de gevallen waarin de afdelingen, centrales of besturen advieslijsten of lijsten naar volgorde van voorkeur vaststellen voor de kandidaatstelling voor vertegenwoordigende lichamen met dien verstande evenwel dat bij een gelijk aantal stemmen op alle personen op wie stemmen zijn uitgebracht al deze personen met onderling gelijke rangorde en in een door de voorzitter bij loting vast te stellen volgorde worden geplaatst op de advieslijst of de lijst naar volgorde van voorkeur.

76.8. Nadat de vergadering overeenkomstig de voorafgaande regels heeft besloten welke kandidaten zijn geplaatst voor de plaatsen die kans bieden op benoeming, al dan niet bij wege van plaatsvervulling, kan de vergadering indien deze bevoegdheid bij reglement van de VVD uitdrukkelijk is verleend, de kandidaatstelling voor de plaatsen die geen kans bieden op benoeming, al dan niet bij wege van plaatsvervulling, overdragen aan het bestuur.

Artikel 77:

Blanco en ongeldige stemmen

Bij de toepassing van de in dit hoofdstuk vervatte regels worden de blanco stemmen en de ongeldige

stemmen niet meegeteld bij de bepaling van de vereiste meerderheid.

Hoofdstuk XV: Bijzondere groepen

Artikel 78:

Reglementen van bijzondere groepen

78.1. Groepen van leden van de VVD die zich voor een bepaald doel willen organiseren, regelen hun werkzaamheden volgens afzonderlijke statuten en/of reglementen die geen bepalingen mogen bevatten die in strijd zijn met de statuten en reglementen van de VVD en die de goedkeuring van het hoofdbestuur behoeven op overeenkomstige wijze als in artikel 9 is bepaald met betrekking tot de reglementen van afdelingen en centrales.

78.2. Indien zodanige groepen uitsluitend werkzaam zijn binnen een afdeling of een centrale, treedt voor de goedkeuring van het hoofdbestuur de goedkeuring van het bestuur van de desbetreffende afdeling of centrale in de plaats, waarbij in geval van verschil van opvatting het hoofdbestuur bindend uitspraak doet op verzoek van de meest gereede partij.

78.3. Zodanige groepen zijn bevoegd een eigen bestuur te benoemen; de leden van deze groepen hebben geen andere bevoegdheden dan aan het lidmaatschap van de VVD zijn verbonden; zij treden niet in openbaarheid of buiten de VVD op en mogen van hun leden geen geldelijke bijdrage vragen zonder voorafgaande toestemming van het hoofdbestuur onderscheidenlijk - in de in artikel 78.2 voorziene gevallen - van het bestuur van de desbetreffende afdeling of centrale.

Vastgesteld door de 50ste algemene vergadering op 10 december 1977 en vervolgens gewijzigd door de 60ste algemene vergadering op 22 mei 1981.